

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY PALACKÉHO
V OLOMOUCI

KATEDRA SLAVISTIKY

**Překlad politického textu s komentářem (na materiálu
volebního programu strany Jednotné Rusko)**

**Translation of a political text with comment (using materials of election
platform of political party United Russia)**

Bakalářská diplomová práce v českém jazyce

VYPRACOVAL: Matouš Rýdel

VEDOUCÍ PRÁCE: doc. PhDr. Zdeňka Vychodilová, CSc.

2016

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracoval samostatně a uvedl v ní všechny použité prameny.

V Olomouci, 8. 4. 2016

.....

podpis

Děkuji doc. PhDr. Zdeňce Vychodilové, CSc., za konzultace, rady a připomínky, které mi během psaní bakalářské diplomové práce poskytla.

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. POLITICKÝ PROGRAM	7
3. VŠERUSKÁ POLITICKÁ STRANA JEDNOTNÉ RUSKO	9
4. O PŘEKLADU	10
4.1 Překlad obecně	10
4.2 Charakteristika odborného textu z hlediska jeho překladu	11
5. PŘEKLAD PŘEDVOLEBNÍHO PROGRAMU STRANY JEDNOTNÉ RUSKO	13
6. KOMENTÁŘ K PŘEKLADU VYBRANÝCH JEVŮ	29
6.1 Terminologie	29
6.2 Překlad reálií	34
6.3 Bezekvivalentní lexikum	37
6.4 Patos, rétorika a manipulace	39
7. ZÁVĚR	45
8. РЕЗЮМЕ	47
9. BIBLIOGRAFIE	52
10. PŘÍLOHA Č. 1 – SLOVNÍČEK	56
11. PŘÍLOHA Č. 2 – ORIGINÁL PŘEKLÁDANÉHO TEXTU	65
12. ANOTACE	85

1. ÚVOD

Předmětem mé bakalářské diplomové práce je komentovaný překlad politického textu s názvem «Предвыборная программа партии «Единая Россия» на выборах Президента России». Tento text byl poprvé publikován 8. února 2008 v novinách «Российская газета».

Volba politického tématu byla motivována především mým zájmem o politiku obecně a v neposlední řadě také tím, že jsem měl možnost absolvovat překladatelský seminář pod vedením PhDr. Mileny Machalové, kde jedním z tematických okruhů byla problematika voleb.

Vybíral jsem z většího množství různých typů politických textů, jako např. stanovy politických stran, jejich ideová prohlášení, veřejná prohlášení představitelů a v neposlední řadě také volební programy. Rozhodla dřívější zkušenost s překladem textů s volební tematikou i fakt, že volební programy povětšinou zahrnují větší spektrum odborných oblastí, namátkou hospodářství, sociální politika, sport apod.

Následně jsem navštívil webové stránky čtyř politických stran (*Единая Россия*¹, *Коммунистическая партия РФ*², *Справедливая Россия*³, *Либерально-Демократическая Партия России*⁴), které se po parlamentních volbách v roce 2011 dostaly⁵ do Státní dumy, a přečetl si některé z jejich archivních volebních programů. Povahově mě nejvíce zaujal program k volbě prezidenta nejsilnější z těchto čtyř stran Jednotného Ruska.

Stanoveným **cílem** práce je kvalitní a odpovídající překlad ruského originálu do českého jazyka s translatickým komentářem, a zároveň vytvoření rusko-českého slovníčku vybraných politických pojmů. Dalším cílem je shrnutí problematiky odborného překladu a poznatky tím získané využít při samotném překladu.

Pro vypracování bakalářské diplomové práce bylo využíváno především analyticko syntetických a komparačních výzkumných metod. Nejprve bylo zapotřebí prostudovat

---

¹ *Единая Россия: Официальный сайт партии* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://er.ru/>

² *Коммунистическая партия Российской Федерации* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://kprf.ru/>

³ *Справедливая Россия: Официальный сайт Политической партии* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://spravedlivo.ru/>

⁴ *Либерально-демократическая партия России* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://ldpr.ru/>

⁵ ЦИК РФ объявил официальные итоги выборов в Госдуму. *РБК* [online]. [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.rbc.ru/politics/09/12/2011/629226.shtml>

odbornou literaturu z oblasti translatologie a lingvistiky a zároveň se seznámit s překládaným textem. Následovala translatologická a lingvistická analýza textu a po ní vlastní překlad. Z procesu překladu vyplynul translatologický komentář a syntéza zjištěných poznatků.

Během studování **odborné literatury** jsem čerpal z děl teoretiků překladu, jak ruských: V. K. Komissarov, A. V. Fjodorov, tak i českých: Z. Kufnerová, J. Levý, ale také slovenských: A. Valcerová a dalších.

Práce je **strukturována** do šesti kapitol. V prvních dvou kapitolách představuji téma politického programu – co to politický program je a jaká kritéria by měl splňovat a téma strany Jednotné Rusko – zde předkládám základní údaje, které jsou nezbytné k pochopení souvislostí v překládaném textu.

Ve třetí kapitole najdeme obecný úvod do překladu, charakteristiku odborného stylu a specifika překladu odborného stylu.

Čtvrtou kapitolou je samotný překlad ruského originálu do českého jazyka.

Pátá kapitola je věnována komentáři k překladu a je rozčleněna do čtyř podkapitol: terminologie, překlad reálií, bezekvivalentní lexikum a patos, rétorika a manipulace. Překladu reálií a bezekvivalentnímu lexiku jsem se rozhodl věnovat dvě podkapitoly i přesto, že se částečně překrývají. Ve své práci jsem se také rozhodl nezabývat se syntaktickým komentářem, protože se dle mého český a ruský jazyk v této oblasti zásadně neodlišují.

Závěrečná šestá kapitola shrnuje mé vlastní postřehy a poznatky, k nimž jsem došel v průběhu psaní bakalářské práce, a odpovídá na otázku, zda a jak se podařilo naplnit stanovené cíle.

Přílohy obsahují ruský originál překládaného textu a slovníček vybraných politických pojmů z překládaného textu.

2. POLITICKÝ PROGRAM

Existuje nespočet definic politického programu. Pro naše potřeby však postačí ta nejobecnější: „Politický program je celek politických představ, které vycházejí z jakéhosi ideového základu.“⁶

Takový politický program by měl reflektovat aktuální stav společnosti, ale ne vždy tomu tak je.

Na základě těchto dvou informací – ideového základu a reflexe stavu společnosti – dochází ke stavbě samotného politického programu. Je složen z vytyčených bodů, resp. cílů, které se bude daná politická strana pokoušet naplnit v případě úspěchu ve volbách. Tyto cíle vycházejí z přesvědčení politiků, že právě ony jsou klíčem k *uzdravení společnosti, obnovení ekonomického růstu, snížení chudoby* apod. Dobrý politický program by neměl zůstat pouze u vytyčení si cílů, ale měl by být doplněn o konkrétní kroky, které jsou zapotřebí realizovat k dosažení daných cílů.

Publicista Vojtěch Srnka ve svém článku *Politický program jako produkt* v souladu s výše uvedeným píše, že jednotlivé strany nabízejí voličům své programy, jejichž obsahem by měl být plán dané země pro nadcházející volební období.⁷ V další části článku ovšem dochází k přirovnání, že mezi politickými stranami probíhá soutěž o přízeň voličů, kterou je možné přirovnat k tržní soutěži, a to mezi jednotlivými subjekty trhu.⁸ Nejde podle něho vždy o to, že by byl v této soutěži úspěšnější vždy kvalitnější produkt – politický program. A tak se často stává, že „se politické strany snaží své programy balit do obalů a propagovat hesly, které je mají pro voliče učinit přitažlivými stejně tak, jako to činí subjekty na trhu. Program se tak ale stává pouhým prostředkem maximalizace volebního zisku.“⁹ V závěru upozorňuje na „zodpovědnost politických stran při tvorbě jejich programů je ale zodpovědností vůči budoucnosti země, ve které kandidují, a tento ohled by při tvorbě i propagaci svých programů měly brát v potaz především.“¹⁰

---

⁶ RUSEK, Ondřej, Ing. *Politika: Politika. Politický program. Politický konflikt* [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.gybon.cz/~rusek/zsv/politika2.html>

⁷ SRNKA, Vojtěch. *Politický program jako produkt* [online]. [cit. 2015-10-21]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/16374-politicky-program-jako-produkt>

⁸ Tamtéž.

⁹ Tamtéž.

¹⁰ Tamtéž.

To, nakolik je volební politický program strany Jednotné Rusko produktem zabaleným do přitažlivých hesel a obalů soutěžícím na trhu, ponechám k posouzení politologům.

3. VŠERUSKÁ POLITICKÁ STRANA JEDNOTNÉ RUSKO

Jednotné Rusko (Единая Россия) je vládnoucí a zároveň nejsilnější politickou stranou v Ruské federaci. Vznikla roku 2001 spojením dvou politických hnutí *Единство* a *Отечество – Вся Россия*.

Ve volbách v roce 2003 se Jednotnému Rusku povedlo ve Státní dumě získat parlamentní většinu a v následujících volbách v roce 2007 dokonce většinu ústavní. Svou pokračující vládu potvrdilo i ve volbách 2011, které ovšem přinesly historicky nejnižší volební výsledek strany, jež si těsně udržela parlamentní většinu (238 mandátů z celkových 450). Po těchto volbách došlo k masovým protestům a nařčení ze zfalšování volebních výsledků.

V roce 2008 se stal prezidentem Ruské federace Dmitrij Medveděv, který tak nahradil Vladimíra Putina. Právě k těmto prezidentským volbám se vztahuje překládaný volební program.

Politology je strana Jednotné Rusko často označována za všeobjímající stranu (всеохватная партия), tzn., že nemá jasně vymezenou ideologii. Dalo by se tedy říct, že cílí na veškeré společenské vrstvy. Sama se označuje za centristickou¹¹, konzervativní¹² a tradiční stranu.

Současným předsedou strany je Dmitrij Medveděv, který 25. dubna 2012 vystřídal na pozici bývalého předsedu Vladimíra Putina.

Je naprosto pochopitelné, že se na stranu Jednotné Rusko snáší kritika z řad politické i nepolitické opozice. Alexej Navalnyj tak kritizuje propojení vysoce postavených úředníků s byznysem, kteří mají na svědomí velké hospodářské kauzy. V souvislosti s tím označuje vládnoucí stranu za Stranu podvodníků a zlodějů¹³ (Партия жуликов и воров). Velkým kritikem strany a Vladimíra Putina byl také Boris Němcov, zastřelený počátkem roku 2015.

---

¹¹ "Единая Россия" останется центристской партией. *INTERFAX* [online]. [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://www.interfax.ru/presscenter/239801>

¹² История Партии. *Единая Россия: Официальный сайт партии* [online]. [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://er.ru/history/>

¹³ Финан.ФМ: «Единая Россия» — партия воров и коррупционеров или честных, принципиальных патриотов? *Правда о Путине: Президент Владимир Путин в публикациях СМИ и блогеров* [online]. [cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://pravdaoputine.ru/video-audio/finam-fm-edinaya-rossiya-partiya-vorov-i-korrupsionerov-navalny>

4. O PŘEKLADU

Cílem mé bakalářské diplomové práce je písemný překlad textu. V této kapitole se zaměřuji na teoretické vymezení pojmu překlad a charakteristiku odborného stylu z hlediska jeho překladu.

4.1 Překlad obecně

O definování překladu se pokusili významní teoretikové překladu různými způsoby. Rád bych uvedl alespoň několik z nich.

Podle teoretika překladu L.S. Barchudarova «перевод можно считать определенным видом трансформации, а именно, межъязыковой трансформацией.»¹⁴ O několik stránek dál ve své publikaci *Язык и перевод* dodává, že za překlad považujeme proces přetváření sdělení v prvním jazyce do sdělení v jazyce druhém, a to při zachování významu.¹⁵

V úvodu své publikace *Основы общей теории перевода* A.V. Fjodorov píše: «Круг деятельности, охватываемой понятием «перевод», очень широк.»¹⁶ Pokračuje výčtem oblastí, kde se s překladem můžeme setkat, a vzápětí upřesňuje: «Слово «перевод» принадлежит к числу общеизвестных и общепонятных, но и оно, как обозначение специального вида человеческой деятельности и ее результата, требует уточнения и терминологического определения. Оно обозначает: 1) процесс, совершающий в форме психического акта и состоящий в том, что речевое произведение (текст или устное высказывание), возникшее на одном – исходном – языке (ИЯ), пересоздается на другом – переводящем – языке (ПЯ); 2) результат этого процесса, т. е. новое речевое произведение (текст или устное высказывание) на ПЯ.»¹⁷

Zlata Kufnerová v publikaci *Пřekládání a čeština* ještě dodává třetí stránku překladu, když píše, že překlad jako kulturní fenomén může být vnímán třemi pohledy:

---

¹⁴ БАРХУДАРОВ, Л.С. *Язык и перевод: (Вопросы общей и частной теории перевода)*. Москва, 1975, s. 6.

¹⁵ Тамtéž, s. 11.

¹⁶ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, s. 13.

¹⁷ Тамtéž.

a) jako činnost (tj. překládání), b) jako výsledek (tj. přeložený text) a za c) jako výsledek mezijazykové a mezikulturní komunikace.¹⁸

Pro Jiřího Levého „je překládání sdělováním. Přesně řečeno, překladatel dešifruje sdělení, které je obsaženo v textu původního autora a přeformulovává (zašifrovává) je do svého jazyka. Sdělení v překladovém textu obsažené pak dešifrovává čtenář překladu.“¹⁹

Ve svém díle *Umění překlada* se také zabývá třemi fázemi překladatelského procesu, a to pochopení, interpretace a přestylizování předlohy.²⁰

4.2 Charakteristika odborného textu z hlediska jeho překlada

Ve stati B. Ilka *Místo teorie odborného překlada v soustavě věd o překlada* se dočítám, že odborným překlada rozumíme především překlada textů z oblasti přírodních věd a techniky, a také z některých oblastí společenských věd, jako například sociologie, ekonomie, politika a další. Dále píše: „Hlavním znakem odborného textu je začlenění obsahu do jistého rámce, jímž je vytýčen předmět i způsob výkladu.“
... K udržení přesnosti výkladu a srozumitelnosti informace je zapotřebí rozdělení látky do kapitol a odstavců, vhodná stavba vět. Důležitým je i způsob argumentace, analýza problémů, definice, hypotézy, teze. Přesnost pojmenování je zaručena použitím terminologie.²¹ Vše shrnuje slovy: „Odborný styl se vyznačuje specifickými rysy organizace významové vrstvy. Prostředky odborného stylu jsou vázané jednak tématem, jednak strukturou a výrazovými možnostmi daného jazyka. Za hlavní znak odborného textu se obecně považuje zaměření na skutečnost.“²²

V publikaci J. V. Bečky *Vybrané kapitoly z české stylistiky* se dočítám, že v odborném stylu je forma přesným vyjádřením přesně koncipovaných myšlenek.

---

¹⁸ KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H&H, 1994, s. 11. Linguistica. ISBN 80-85787-14-8.

¹⁹ LEVÝ, Jiří. *Umění překlada*. Vyd. 3., upr. a rozš. verze 2. Praha: I. Železný, 1998, s. 44. ISBN 80-237-3539-X.

²⁰ Tamtéž, str. 53-83.

²¹ ILEK, B. Místo teorie odborného překlada v soustavě věd o překlada. In POPOVIČ, A., ed. *Překlada odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelství, 1977. s. 19 - 38.

²² Tamtéž.

Výraz je plně zaměřen na působení intelektuální, zatímco expresivnost je potlačena. Využívá jazyk odborný, obzvláště odbornou terminologii.²³

Sám odborný text charakterizují takto: Cílem odborného textu je předat přesné informace z různých oblastí lidského bádání a poučit čtenáře. Mezi typické rysy odborného textu patří přítomnost terminologie, použití malého množství sloves, naopak velkého množství podstatných a přídavných jmen (nominální charakter), spojovacích prostředků, složitá větná stavba, užití slov a slovních spojení ukazující autorův postoj, často se také objevují zkratky, poznámky pod čarou, tabulky a grafy. Je také přehledně strukturován do kapitol a odstavců, často využívá dlouhých souvětí. Odborný text je informativní, neemocionální, obhajitelný, přesný.

Znalost charakteristiky odborného textu je nezbytná pro vytvoření adekvátního překladu. B. Ilek ve své stati *Místo teorie odborného překladu v soustavě věd o překladu* dodává další faktor vedoucí k úspěšnému překladu odborného textu, a tím je nutnost překladatele být rámcově seznámen s překládanou tematickou oblastí.²⁴ Ve stejné stati také B. Ilek píše o překladatelském procesu, který se od uměleckého překlad liší tím, že nedochází k tzv. interpretační fázi. V přípravné fázi si překladatel stanoví přesný význam termínů a pojmů a hledá jejich adekvátní vyjádření v cílovém jazyce.²⁵

Závěrem můžu říct, že: „Problematika odborného překladu je užší a soustředěnější než problematika uměleckého překladu. V odborném překladu máme co dělat s přímými (neobraznými) významy a do značné míry je vyloučen subjektivní prvek. Oba tyto fakty vedou k tomu, že v odborném překladu dostáváme problém překladu v jeho čisté, základní podobě.“²⁶

---

²³ BEČKA, J. V. *Vybrané kapitoly z české stylistiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966. s. 18.

²⁴ ILEK, B. Místo teorie odborného překladu v soustavě věd o překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1977. s. 19 - 38.

²⁵ Tamtéž.

²⁶ Tamtéž.

5. PŘEKLAD PŘEDVOLEBNÍHO PROGRAMU STRANY JEDNOTNÉ RUSKO

Předvolební program strany „Jednotné Rusko“ k volbě prezidenta Ruska

Uveřejněno 8. února 2012 v „Ruských novinách“

**Předvolební program
Všeruské politické strany „Jednotné Rusko“
(k volbě prezidenta Ruska 4. března 2012)**

Závěry dekadý a úkoly rozvoje

V minulém desetiletí jsme prošli mnohými úspěchy i zkouškami. Přesto právě díky důvěře a podpoře národa se nám povedlo vyřešit četné akutní problémy.

Společně jsme zvítězili nad separatismem a překonali nejtěžší krizi nešťastných 90. let. Rusko za tuto dobu vyřešilo dluhové problémy vzniklé právě v 90. letech jako dědictví SSSR.

Dosažená politická stabilita zabezpečila období ekonomického růstu. Hrubý domácí produkt země se prakticky zdvojnásobil. Reálné příjmy obyvatelstva vzrostly téměř 2,5 krát. Počet lidí žijících pod hranicí chudoby klesl více než 2,5 krát. Významně vzrostly důchody a mzdy. Míra nezaměstnanosti klesla o 35 %. Inflace se snížila na méně než třetinu – z 20 % v roce 2000 na 6 % v roce minulém. Vzrostla porodnost. Klesá úmrtnost. Dosáhli jsme a překonali životní úroveň nejúspěšnějších let SSSR.

Rusko neomezilo, ale posílilo sociální podporu občanů v době světové ekonomické krize v letech 2008 - 2009 – je to výsledek cílevědomých a zodpovědných činů vlády, která zdroje nepromrhala, nýbrž vytvořila rezervu pro překonání ekonomických nesnází.

Posílilo se mezinárodní postavení Ruska. Vzrostl jeho vliv na změny probíhající ve světě. Naše armáda sílí, roste úcta k obráncům vlasti. Stali jsme se členy „klubu“ dynamicky se rozvíjejících zemí. Z polorozpadlého národního hospodářství 90. let se Rusko vyšplhalo na šestou pozici ve světě podle výpočtu HDP v paritě kupní síly.

Občané vnímají opakující se úspěchy Ruska na poli domácí a zahraniční politiky. Také jsou připraveni na rychlejší tempo rozvoje, na dosažení lepších světových standardů života, na aktivnější účast v řešení problémů, které před námi stojí.

S mnohými věcmi nejsme spokojeni. Například s přetrvávající chudobou, celkově se stále špatným podnikatelským prostředím, rozšířenou korupcí a neefektivní činností značné části úřadů starajících se o zajištění bezpečnosti občanů. Tyto problémy nevznikly přes noc, ale jsou důsledkem úspěšného vyřešení jiných důležitějších otázek.

Spolu s Všeruskou lidovou frontou a nejširší podporou veřejnosti vyhlášíme, že jsme připraveni k rozhodnému a zodpovědnému jednání při modernizaci země. Rusko se přemění, stane se zemí, ve které bude stát za to žít a pracovat, vychovávat děti, zemí, kde se každý člověk bude moci realizovat a naplnit své touhy.

Naším úkolem je dokončit v Rusku vytváření takového politického systému, takové struktury sociálních jistot a ochrany občanů a takový model ekonomiky, které dohromady vytvoří jediný, trvale rozvíjející se a zároveň stabilní, zdravý státní organismus. Organismus schopný bezpodmínečně garantovat suverenitu Ruska a rozvoj občanů našeho velikého státu na desetiletí dopředu a uhájit spravedlnost a důstojnost každého člověka, pravdu a důvěru ve vztahu státu a společnosti.

Naše hodnoty

Duchovnost a jedinečnost ruského národa

Na nové výzvy současnosti může vhodně reagovat pouze morálně zdravá společnost.

Je potřeba vychovávat k oddanosti rodině, k zodpovědnosti za osud vlasti, k úctě k lidem a k ochraně přírody. Naši společnost to obohatí a sjednotí ji k novým činům. Budeme ze všech sil napomáhat oživení a posílení těchto hodnot skrze rozvoj kultury a spoluprací s tradičními ruskými náboženstvími. Uvítáme a budeme i nadále podporovat činnost tradičních ruských náboženství ve vzdělávacím systému a osvětě, v sociální oblasti a v ozbrojených silách. Současně je zapotřebí bezpodmínečně zachovat světský charakter našeho státu.

Budeme aktivně chránit základy morálky v hromadných sdělovacích prostředcích a na internetu. Současné technologie musí napomáhat našim občanům orientovat se v probíhajících událostech, komunikovat, vzdělávat se a pracovat. Budeme bojovat proti pokusům využívat informační prostor k propagandě krutosti, nacionalismu,

pornografie, narkotik, kouření a alkoholismu. Nedovolíme, aby mizerné produkty masové kultury kazily mravní a psychologické zdraví našich dětí a budeme podporovat vznik a propagaci kvalitních domácích programů a pořadů.

Naše síla je v duchovním bohatství a jedinečnosti mnohonárodnostního Ruska. Potřebujeme strategii národnostní politiky založenou na občanském patriotismu. Jakýkoli člověk, který žije v naší zemi, nesmí zapomínat na svou víru a příslušnost ke svému etniku. Ale především musí být občanem Ruska a být na to hrdý. Nikdo nemá právo stavět národnostní a náboženská specifika nad zákony státu. Taktéž samotné zákony musí brát na zřetel národnostní a náboženská specifika.

Hlavním úkolem vzdělávání a osvěty občanů je poskytnout každému povinné penzum lidského poznání, které je základem vlastní identity národa. V první řadě bychom měli hovořit o posílení role takových oblastí ve vzdělávacím procesu, jako je ruský jazyk, ruská literatura a přirozeně národní historie, v kontextu veškerého bohatství národních tradic a kultur.

Kultura a umění je naše historie a cesta do budoucnosti, možnost zachovat naši kulturní identitu a tvůrčí různorodost. Významní ruští spisovatelé, hudební skladatelé a umělci jsou zlatým fondem světové kultury a klíčem k porozumění duši našeho národa. To oni ukázali díky svému tvůrčímu genu celému světu duchovnost a velikost Ruska. Budeme pokračovat v podpoře ruských umělců a zachováme naše prvenství v oblasti umění.

Rozvoj člověka – klíčová hodnota

Na lidském rozvoji a vytváření podmínek pro realizaci schopností by se v konečném důsledku měl podílet stát a jeho instituce, a měla by na něj být cílena ekonomika.

Prioritou státní politiky je urychlení rozvoje odvětví, která ovlivňují kvalitu života, a to především vzdělávání, zdravotnictví, bydlení a komunálních služeb²⁷, sociálního zabezpečení.

Stát musí vytvořit podmínky k tomu, aby práva každého občana byla spolehlivě chráněna tak, aby každý mohl zajistit důstojnou životní úroveň své rodině svou prací nebo podnikáním a aby každý člověk mohl maximálně využít své možnosti a svůj potenciál. Každému člověku musí být zajištěna svobodná volba a svoboda musí být zároveň

---

²⁷ Komunální služby zahrnují vodné, stočné, odvoz odpadů, opravy bytového fondu, opravy chodníků kolem domů, údržbu okolí, zásobování teplem, někdy jsou do nich zahrnuty i energie.

založena na spravedlnosti, protože pouze tak bude naší společností přijata. Sociálně nezabezpečeným občanům je nutné poskytnout spolehlivé sociální jistoty zahrnující důstojný důchod.

Silné regiony. Efektivní místní samosprávy

Náš úkol tkví v zajištění toho, aby se lidem nežílo dobře pouze v některých regionech, ale v celém Rusku. Centralizace zdrojů nám umožnila podpořit kriticky zaostalé regiony a vyřešit mnohé sociální problémy. To ale postupem času vedlo k poklesu motivace nejaktivnějších regionů Federace. Proto je v blízké budoucnosti zapotřebí vyvíjet a implementovat řešení zaměřená na aktivní rozvoj regionů.

Regiony musí mít mohutné stimuly k samostatnému rozvoji. Ponecháním více peněz z daní v jejich rozpočtu bude základem pro hospodářský růst a nové příležitosti ke zvýšení životní úrovně.

Regionální rozvoj je nutno uskutečňovat komplexně na základě teritoriálního plánování srozumitelného jak obyvatelům, tak investorům.

S podporou federálního rozpočtu budou v regionech zřízeny speciální instituce (fondy) pro městský rozvoj, díky kterým by se měla v příštích letech ve městech a vesnicích vybudovat moderní městská infrastruktura, včetně zásobování vodou, likvidace a recyklace odpadů, výstavby nových silnic, školek, sportovních a dalších nezbytných sociálních zařízení.

Vytvoříme také mechanismy na dodatečné financování stimulační regionů v realizaci klíčových oblastí společenského a hospodářského rozvoje.

Podnikneme konkrétní kroky ke zlepšení činnosti místních samospráv. Města a obce se stanou plnou měrou finančně majetnými a autonomními. Získají dostatečné zdroje jak pro realizaci svých pravomocí, tak pro pomoc svým obyvatelům. Zejména předáme městům a obcím veškeré výnosy z daní placených malými podniky, které nyní působí ve speciálních daňových režimech.

Důstojný život občanům veliké země

Důstojné mzdy a důchody. Efektivní systém sociální podpory

Pracující člověk v Rusku nikdy nebude chudý. Vysoce kvalifikovaní specialisté, pracující ve veřejném sektoru, budou dostávat mzdu převyšující průměrnou mzdu v daném regionu.

Střední třída se musí stát nejpočetnější třídou naší společnosti. Jde o lékaře, učitele, inženýry a kvalifikované pracovníky.

V regionech Ruska budou rozvinuty programy budování bytových družstev a sociálního bydlení pro pracovníky veřejného sektoru.

Výše důchodů v Rusku viditelně rostla během všech posledních let. Tento proces dokonce nebyl zastaven ani během největší světové ekonomické krize. A bude pokračovat i v budoucnu. Zajistíme dlouhodobou stabilitu a udržitelnost penzijního systému, růst penzí a dalších sociálních dávek.

Deset až jedenáct procent našich občanů má stále příjmy pod hranicí chudoby, a to musíme do konce tohoto desetiletí změnit. Překonat chudobu nepřijatelnou pro vyspělou zemi. Využijeme pro to jak státní zdroje, tak i úsilí aktivní části společnosti. Posílíme systém sociální pomoci a podpoříme dobročinnost.

V Rusku musí být v plném rozsahu vytvořen systém sociální mobility a sociálního růstu, které patří k současné společnosti. Musíme se naučit kompenzovat negativní sociální důsledky tržního hospodářství a tím organicky vyvolávané nerovnosti. Je to speciální, mimořádná podpora dětem z chudých rodin pro získání vzdělání. Je to sociální bydlení rodinám s nejnižšími příjmy. Společnost bude úspěšná pouze tehdy, nebudou-li mít naši občané pochyby o její spravedlnosti.

Rodina v centru státní politiky

Posílíme státní podporu rodin s dětmi. Výše příspěvků na dítě, obzvláště u rodin s mnoha dětmi, musí růst. Během nadcházejících tří let se musí vyřešit problém nedostatku míst ve školkách.

Pomůžeme mladým rodinám vyřešit otázku bydlení.

Žena nastupující do práce po mateřské dovolené získá nové možnosti v rámci dodatečného vzdělání a její zaměstnavatel státní podporu.

Udělat pořádek na úseku komunálních služeb

Jedním z nejpálčivějších témat je nárůst cen tarifů za komunální služby. Lidé už dnes platí více než 90 % z takzvaného ekonomicky opodstatněného tarifu. Mnoho otázek také vyvolává kvalita komunálních služeb, která častokrát neodpovídá své ceně. Problémů se v této oblasti nahromadila spousta, ale odpovědnosti je málo.

Uděláme pořádek na úseku komunálních služeb. Všude přistoupíme k vytvoření sociálních norem čerpání komunálních služeb, což povede ke spravedlivějšímu výměru úhrad.

Regionální a místní správní orgány musí lidem na teritoriu regionu, měst a obcí nabídnout kvalitní komunální služby a nést za ně reálnou zodpovědnost.

Avšak pouze z prostředků rozpočtu a plateb občanů za komunální služby se jejich modernizace uskutečnit nepovede. Klíčem k vyřešení úkolů vedoucích k modernizaci komunálních služeb jsou příznivé podmínky pro přilákání soukromých investic do tohoto odvětví. Úkolem soukromého podnikání v oblasti komunálních služeb je realizovat rozsáhlé stavební projekty, a nikoli látat díry z tarifních příjmů. Proto se bude cena za komunální služby stanovovat minimálně na tři roky dopředu a tarify na tuto dobu se stanoví podle vzorce opodstatněného jak ze strany spotřebitele, tak investora. Hlavní je, že výše tarifů bude záležet na kvalitě a spolehlivosti poskytovaných služeb.

Dosáhli jsme toho, aby stát nabídl pomoc regionům v práci na rekonstrukci bytových domů a vystěhování lidí z chátrajících a havarijních obydlí. Díky speciálnímu fondu úseku komunálních služeb se za čtyři roky zásadně zrekonstruovalo 121 tisíc domů, ve kterých žije téměř 16 milionů lidí. Téměř 300 tisíc občanů je zapojeno do programu vystěhování z nevyhovujících bytů. Uděláme vše pro to, aby realizace podobných programů pokračovala i v budoucnu.

Naše nová škola

Za poslední léta jsme naše školy zmodernizovali, ale existují zatím nevyřešené problémy. Vratíme ruské vzdělávání na přední příčky ve světě. Přineseme kvalitní vzdělávání v souladu s potřebami 21. století. Navýšíme platy učitelů, zrekonstruujeme školy a moderně je vybavíme.

Zlepšíme systém jednotné státní maturitní zkoušky²⁸, abychom předešli jejímu zneužití, a plnou měrou zajistíme talentované mládeži ze všech regionů Ruska možnost studovat na nejlepších vysokých školách.

Nemenší pozornost si žádá i oblast středního odborného vzdělání. Z důvodu lehké dostupného vysokoškolského vzdělávání trpí naše země nedostatkem kvalifikovaných

---

²⁸ Jedná se o období české maturitní zkoušky.

pracovníků a odborníků. Diplom nemůže být jen kůrkou uřezanou od reálné hodnoty získaných znalostí, od reálné kvalifikace. Ruské střední odborné vzdělání se musí stát konkurenceschopným na světové úrovni. Především inženýrští pracovníci, vychovaní ruskými vysokými školami, budou základem pro modernizaci ekonomiky.

Zdokonalíme systém rozdělování rozpočtových prostředků mezi vysokými školami, budeme financovat především ty vysoké školy, které poskytují nejkvalitnější vzdělání. Budeme rozvíjet také systém profesních atestací nezávislý na vysokých školách a založený na mezinárodních standardech.

Mládež disponuje ohromným tvůrčím, čínorodým potenciálem a my jí poskytneme veškerou nezbytnou podporu. Vytvoříme stimuly motivující soukromé podnikatele, budoucí zaměstnavatele, aby působili v institutech středního odborného vzdělání. Těsnější integrace s průmyslovými podniky a dalšími organizacemi nepřipraví pouze pracovníky odpovídající potřebám zaměstnavatele, ale zároveň dá studentům garanci budoucího pracovního místa. Je nutné studentům odborných škol umožnit absolvování praxe a přimět k vyučování ty, kdo pracují ve výrobě. Novými způsoby a ve větší míře může být obnoven systém přípravy odborníků na objednávku dle reálných potřeb.

Musíme se naučit využívat schopnosti a chuti mladé generace vzdělávat se, mobilizovat zvýšenou poptávku střední třídy a její připravenost nést zodpovědnost za svou životní úroveň pro zabezpečení ekonomického růstu a stabilního rozvoje naší země.

Zdraví člověka – naše priorita

Od roku 2005 vzrostla průměrná délka života Rusů o pět let – z 65,3 let v roce 2005 na 70,3 v roce 2011.

Dosažené tempo prodlužování průměrné délky života nemůžeme zpomalovat, proto plánujeme obyvatelstvu zajistit systém preventivních vyšetření, aby se nemoci rychleji diagnostikovaly a bojovalo se s nimi už v raných stádiích.

Budou vypracována jasná pravidla poskytování zdravotní péče tak, aby pacienti znali povinnosti lékařů a zdravotnického personálu a mohli se domáhat dodržování svých práv. Nemocnice a záchranná služba budou zmodernizovány a personálně spravovány kvalifikovanými specialisty. Garantujeme poskytování bezplatné a kvalitní zdravotní pomoci ve státních, městských a obecních zařízeních.

Podstatně vzrostou jak platy, tak i zodpovědnost lékařů a zdravotnických zařízení za poskytování zdravotní pomoci v souladu se schválenými standardy. Rozvoj tuzemské výroby vysoce kvalitních farmaceutických prostředků zlevní léky.

Obrovský vliv na zdraví člověka a kvalitu života má ekologie. Problémy ochrany životního prostředí v minulosti byly přesunuty na druhou kolej jinými, nutnějšími sociálními problémy. Dnes je nezbytné tuto situaci zásadně změnit. Pro nadcházející roky jsme vybrali čtyři prioritní směry: recyklace odpadu, kvalita vody a vzduchu, záchrana lesů, zásadní zvětšení velikosti parků a zeleně ve městech.

Pravidelné sportování a odříkání škodlivých návyků by se měly stát životní normou pro všechny. Budeme budovat překážky narkomanům, zpřísníme pokuty za prodej alkoholu a tabákových výrobků nezletilým, zakážeme kouření, reklamu na cigarety a alkohol na veřejných místech.

Je zapotřebí plnohodnotně pracovat na propagaci zdravého životního stylu. Máme v úmyslu zřídit v každém regionu společenské hnutí „Zdravý region“ a „Zdravé město“. K fyzickému cvičení a sportu musíme nezbytně přitáhnout všechny vrstvy obyvatelstva a minimálně 1,5 krát navýšit počet občanů, kteří se pravidelně věnují sportu.

Uskutečnění olympijských her, světových studentských her, mistrovství světa ve fotbale a dalších významných sportovních událostí povede k popularizaci sportu.

Aby se sportu začalo věnovat větší množství občanů, vybudujeme sportovní infrastrukturu v jejich blízkém dosahu. Obnovíme také systém všeruských spartakiád na všech úrovních a populární mládežnické sportovní soutěže („Kožený míč“, „Zlatý puk“). Sportovní akce, od školních po všeruské, musí být začleněny do jednotného systému s cílem zajistit výběr těch nejperspektivnějších sportovců a vytvořit sportovní rezervy.

Handicapovaným plnohodnotný život

Lidem s handicapem připravíme v našich městech a vesnicích podmínky k plnohodnotnému životu. Zrealizujeme státní program pro zabezpečení bezbariérového přístupu do veškerých veřejných budov, dosud v naší zemi nevídaný, včetně možnosti užívat státní služby dálkově – prostřednictvím internetu.

Budeme rozšiřovat síť center rehabilitace pro děti s handicapem, možnost kvalitního studia ve všeobecných i odborných školách podle vlastní volby.

Zájmy organizací, které spojují osoby se zdravotním postižením, budou reprezentovány orgány státní správy a místních správ.

Silná ekonomika – silné Rusko

Modernizace ekonomiky

Silná ekonomika je základem pro růst bohatství našich občanů a garance národní bezpečnosti. Model ekonomického růstu minulého desetiletí, jenž byl založen na vysokých cenách ropy a využívání volných kapacit vytvořených ještě v době SSSR, se prakticky vyčerpal.

Budoucí ruská ekonomika musí odpovídat potřebám společnosti. Musí zabezpečit vyšší mzdy, zajímavější a tvůrčí práci a také vytvářet široké spektrum možností kariérního a sociálního růstu.

Nejvýznamnější výzva, se kterou se bude potýkat naše ekonomika a společnost v nadcházejícím desetiletí, je nízká efektivita. Rusko zaostává za předními zeměmi, pokud jde o produktivitu práce a energetickou efektivitu, dvojnásobně až trojnásobně. Bez překonání tohoto schodku modernizací ekonomiky, růstem podnikatelských aktivit a investic, nelze vytvořit spolehlivý základ pro zlepšení životní úrovně našich občanů a zajistit bezpečnost země v nestabilním světě. Proto za jeden ze strategických cílů pro nadcházející desetiletí pokládáme zdvojnásobení produktivity práce v ruské ekonomice.

Je potřebný rozsáhlý růst investic. Naším cílem je do dvaceti let vytvořit alespoň 25 milionů pracovních míst nové kvality s důstojnou výší platu. Vyřešení tohoto celonárodního úkolu bude v centru státní politiky, proto sjednotíme úsilí byznysu a vytvoříme co nejpřívětivější podnikatelské prostředí. Každý makroekonomický ukazatel, každý konkrétní projekt musí být oceňován podle klíčového kritéria: kolik nových pracovních míst přinese a jak to změní kvalitu zaměstnanosti, to znamená – také kvalitu života lidí.

Je nezbytné nastartovat „motor“ trvalého obnovování pracovních míst. Umístění nové výroby v Rusku musí být výhodnější než v jiných zemích. Budeme usilovat o vytvoření podmínek pro růst investic na úroveň alespoň 25 % HDP v polovině desetiletí, oproti dnešním 20 %.

Budeme moci zvýšit technologickou úroveň energetiky, průmyslu a v posledních letech taky dynamicky rozvíjet zemědělství. Budeme napomáhat dalšímu posílení pozic moderních odvětví – telekomunikace, informačních technologií, biotechnologií a dalších.

Vytvoříme veškeré podmínky pro stimulování soukromé iniciativy. Každý, kdo uvažuje o zahájení vlastního podnikání – to může udělat. Pomůžeme byznysu odbouráním administrativních překážek. Budeme rozvíjet a zajistíme podnikatelskou svobodu, především ochranu před jakýmkoli ohrožením soukromého vlastnictví.

Pobídkou pro investice do reálné ekonomiky budou nižší úrokové sazby. Budeme tento problém řešit na prvním místě vzhledem k potlačení inflace a rozvoje národního finančního trhu, použitím nástrojů „dlouhých peněz“.

Napomůžeme našim výrobcům vstoupit na nová odbytíště. Stát bude podporovat vývoz komodit s vyšším stupněm zpracování (ropa, zemní plyn, chemické odvětví, černé a barevné kovy, zpracování dřeva a další), strojírenských výrobků a dalších high-tech odvětví.

Z důvodu rozvoje domácí výroby si nemůžeme dovolit navyšovat státní dluh. Státní rozpočet musí být stabilní a vyrovnaný. Toho nedosáhneme navýšením fiskálního břemene, ale díky diverzifikaci a posílení stability ekonomiky a vytvářením nových závodů. Takováto politika umožní zodpovědně plánovat také navyšování objemu státních výdajů, aniž by vzniklo riziko pádu do dluhové pastí. V polovině desetiletí musí být rozpočet vyrovnaný.

Budeme zefektivňovat využívání energetických zdrojů. S cílem snížit spotřebu energie ekonomiky budeme vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj tuzemské výroby energeticky úsporného zboží a podporovat zavádění energeticky úsporných technologií, především v oblasti bytového stavitelství.

Priorita – inovace

Pro dosažení kvalitního růstu ekonomiky a pro zvýšení národní konkurenceschopnosti je nezbytná masová inovace. Stát bude stimulovat technologický přerod a napomáhat podnikatelům získat přístup k moderním technologiím.

Rozvoj inovací není možný bez odpovídajícího pracovního personálu. Pro modernizaci musí náš stát vychovávat především vysoce kvalifikované specialisty a lákat světové

profesionály. Do roku 2020 musíme mít několik universit světového formátu dle veškerého spektra materiálních a sociálních technologií.

Velké vědecké úspěchy byly vždy konkurenční výhodou Ruska. Jsme rozhodnutí posílit financování vědy, zvětšit objem pomoci malým inovačním byznysům a průlomovým projektům, především díky narůstající poptávce po inovačních produktech.

Je nezbytné stimulovat poptávku po inovacích, jak u soukromých, tak i u státních společností. To dá práci vysoce-technologickým podnikům, našim inženýrům a vědcům.

Nejen inovační centrum „Skolkovo“, ale veškeré inovační areály, zahrnující „vědní města“²⁹, se stanou lokomotivami rozvoje země.

Spravedlivá a efektivní daňová politika

Daňová politika státu musí být spravedlivá a efektivní, musí zajišťovat nejen plnění rozpočtu, ale také stimulovat vznik nových podniků, nových pracovních míst a rozšíření daňového základu. To umožní zajistit vysokou míru sociální podpory a životní úroveň občanů.

Nebudeme navyšovat daňovou zátěž v netěžebních sektorech – to by protirečilo veškeré naší politice diversifikace ekonomiky. Máme ale pro růst daňových příjmů rezervy v řadě oblastí: vybírání plateb nájemného v těch oblastech, kde je zatím sníženo, drahé nemovitosti a spotřeba luxusního zboží. Zároveň by pod taková opatření neměli spadat představitelé střední třídy.

Velká rezerva je v boji s daňovými úniky skrze podvodné jednodenní firmy a offshore společnosti. Nad nimi vyhraje pouze poctivý byznys, který nemusí konkurovat těm, kdo bohatnou na podvodech a klamání státu.

Budeme také zkvalitňovat práci s daňovými poplatníky při přechodu na plnohodnotnou elektronickou směnu dokumentů tržeb s orgány daňové kontroly, zkrácení délky a množství daňových kontrol a zjednodušení daňové evidence.

---

²⁹ Jedná se o místa, kde jsou silně koncentrovány technologické podniky, vědecká pracoviště, nebo také například jaderný průmysl.

Náš nový venkov

Každý třetí Rus žije na vesnici. Práce lidí, kteří se živí zemědělstvím, musí být důstojně oceněna.

Vytvoříme moderní podmínky pro život na vesnici. Je důležité, aby se mládež mohla realizovat a zabývat se prací, které zasvětili život její otcové a dědečkové. Do vesnic budou dovedeny silnice, voda a elektřina. Pro všechny obyvatele vesnice musí být dostupné moderní školy, nemocnice a kulturní domy.

Zemědělství podpoříme rozvojem moderních systémů distribuce zemědělské produkce. Zisk z jejího prodeje se musí dostávat především k jejím výrobcům, nikoli k obchodním prostředníkům. Musíme rozvíjet velkoobchodní potravinová centra, sklady zemědělských produktů, což umožní výrobcům zajistit stabilní prodeje. Významnou podporou pro podnikání v zemědělství musí být také zdokonalení systému pojištění zemědělských rizik.

Začínající podnikatel – farmář musí vědět, na jakou státní podporu může dosáhnout. Pro to, abychom dodali nový impuls farmářskému hnutí, maximálně zjednodušíme zakládání nového podnikání spojeného s výrobou zemědělské produkce, pomůžeme se získáním pozemků, vyřízením administrativy s tím spjaté a koupí moderní techniky. Podpoříme vytvoření informačních bank, které budou obsahovat vzory hotových řešení, jako například modelové projekty rodinných farem, včetně bydlení pro farmáře v rámci komplexu, pro jejichž realizaci nebude nutné stavební povolení.

Infrastruktura rozvoje

Při osvojení si území Ruska je zapotřebí zaměřit se na pozemky okolo velkých ekonomických center. Rozšíření „aglomeračního rádia“ našich měst 1,5 – 2 krát zvýší dostupnost území. To umožní plně překonat jeho deficit a snížit cenu bytových a výrobních prostor o 20 – 30 %. Značně zvýší ziskovost příměstského zemědělství a kvalitu života pracovníků agrárního sektoru.

Stát bude podporovat velké stavební projekty. V první řadě – k zajištění dopravní obslužnosti v naší zemi. Prioritou jsou dopravní a infrastrukturní projekty na Sibiři a Dálném východě.

Budeme rozvíjet rychlostní železnice mezi velkými městy. Zpřístupníme lidem cestování letadlem, především obyvatelům odlehlých částí naší země.

Neméně vážnou oblastí rozvoje infrastruktury jsou místní silniční sítě. Zrychlíme modernizaci a stavbu regionálních a vesnických silnic, zajistíme dopravní dostupnost každému městu a obci.

Zajistíme lidem komfortní veřejnou dopravu, která odpovídá současným potřebám v oblasti bezpečnosti.

Mnozí Rusové stráví značnou část svého života za volantem. Zlepšilo se dodržování pravidel silničního provozu, ale doposud u nás organizace silničního provozu vyvolává neméně nespokojenosti, než stav cest. Bude zorganizována veřejná kontrola instalovaných dopravních značek a zjednodušeny procedury vyřízení silničních dopravních nehod.

Efektivní vláda pod kontrolou národa

Vláda sloužící lidem

Zajistíme zodpovědnost vlády společnosti, pro kterou pracuje. Veškeré státní, městské a obecní služby budou poskytovány lidem v souladu se standardy nové generace – založenými nikoli na pozici poskytovatele, ale na pozici spotřebitele těchto služeb. Maximální množství těchto služeb bude dostupných elektronickou formou. Každý člověk musí jasně pochopit z informací na státních webech, co a jak může získat od toho či onoho úřadu a o co požádat konkrétního úředníka. Špatně pracující úředník musí být nejen propuštěn, ale i na několik let zbaven práva být státním, městským nebo obecním zaměstnancem.

Budeme rozvíjet konkurenci mezi státními správci – gubernátory, starosty, úředníky – na všech úrovních a ve všech případech, kdy to bude vhodné. Proto zavedeme monitorování, odhalování a širokou aplikaci osvědčených postupů státní správy.

Budou vytvořeny skutečné mechanismy veřejné kontroly nad činností vlády v nejcitlivějších a nebezpečných oblastech z hlediska odhalování korupce a neefektivnosti – státních nákupech, silničním stavitelství, bytových družstvech, vymahatelnosti práva.

Boj s korupcí se musí stát skutečně celonárodní záležitostí, nikoli předmětem politických spekulací, půdou pro populismus, politickým zneužíváním, kampaní a užíváním k realizaci primitivních řešení. Musíme dosáhnout, aby pověst, finanční, materiální a další rizika znevýhodňovaly korupčníky. Vypořádali jsme se s oligarchy, vypořádáme se s korupcí.

Musíme přehodnotit celý systém ochrany veřejných zájmů, vzdát se jeho nadměrné represivní zaujatosti. Tato situace deformuje naši společnost a dělá ji morálně nezdravou.

Činnost justice musí být zaměřena na ochranu a podporu legálního podnikání, nikoli na boj s ním.

Je nutné omezit oblast působnosti sankcí v podobě vyšetřovací vazby a trestu odnětí svobody za trestné činy menšího rozsahu.

Zpřístupníme spravedlnost všem občanům. Včetně zavedení správního řízení do praxe, nejen pro podnikání, ale i pro zvláštní posouzení sporů občanů s úředníky. Duch a význam praxe správního řízení vychází z toho, že občan je zranitelnější, než úředník, se kterým se pře. Důkazní břemeno se klade na správní orgán, a ne na člověka³⁰, a proto se praxe správního řízení prvotně orientuje na ochranu práv občanů.

Veřejná sdružení budou mít právo podávat soudní žaloby na ochranu zájmů svých členů. To dá občanovi možnost hájit svá práva, například: přít se s gubernátorem ne jako osamělý člověk, ale jménem velké veřejné organizace. Budeme rozšiřovat oblast uplatnění kolektivních žalob, které mohou občané předkládat.

Dále se zaměříme na rozvoj instituce ombudsmanů, kteří jsou zplnomocněni k ochraně práv. Dáme se cestou specializace a profesionalizace této instituce.

Jak uspořádat zemi, rozhodnou lidé

Demokracie musí disponovat mechanismy přímé činnosti, zajistit trvalou účast občanů v politice a správě věcí veřejných, efektní kanály komunikace, veřejnou kontrolu, komunikační a „zpětnou vazbu“.

Všechny důležitější návrhy zákonů a rozhodnutí budou muset povinně projít širokou veřejnou diskuzí – za účasti občanů, podnikatelů, veřejných a profesních organizací. Také se musí rozvíjet možnosti samotných občanů podílet se na vytváření legislativní agendy, předkládat své návrhy a formulovat priority.

Mechanismus kolektivního výběru optimálních řešení se musí stát normou na všech úrovních. Proto má také veliký význam zlepšení práce veřejných rad při orgánech výkonné moci.

---

³⁰ V českém prostředí známo také jako *presumpce nevinny*.

Je nezbytné, aby občané na městské a obecní úrovni mohli hlasovat, vyhlašovat místní referenda nebo internetová hlasování na témata akutních problémů, odhalovat překážky a způsoby, jak se jich zbavit.

Před zavedením společensky významných inovací po celém Rusku se musí nejdříve aprobovat v jednotlivých, nejpřípravenějších regionech. Jejich realizaci na území celé země je možné uskutečnit až po analýze získaných výsledků a napravení nedostatků.

Silné Rusko ve složitém světě

Za poslední roky se Rusko vrátilo na pozici jedné z vedoucích světových mocností. Vzrůstající autorita země tak opravňuje Rusko k účasti na mezinárodních událostech.

Nové možnosti pro rozvoj země, občanů a byznysu musí vytvořit naše integrační projekty. Celní unie Ruska, Běloruska a Kazachstánu funguje. Od roku 2012 byl zrealizován Euroasijský hospodářský prostor – ještě větší stupeň integrace. Budeme postupovat dále k vytvoření Euroasijské unie, která započne novou epochu ve vztazích s postsovětským prostorem.

Budeme navazovat úzké vazby s dalšími zeměmi, rozšiřovat svůj ekonomický a kulturní vliv ve světě. Je nutné využít úspěchy naší kultury, vědy, umění a sportu pro vytvoření příznivého vztahu k Rusku. Budeme podporovat studium ruského jazyka v zahraničí, zjednodušíme navštěvování naší země turistům a podnikatelům.

Zvláštní pozornost je věnována našim krajanům žijícím a pracujícím v zahraničí. Nenecháme v neštěstí Rusy, kteří se dostali do složité situace daleko od vlasti.

Je nutné výrazně zvýšit kvalitu migrační politiky. Nelegální imigrace musí být minimalizována – proto je důležité posílit pravomoci migrační služby. V případě legální imigrace musí být dán jasný důraz na kvalifikaci, kompetentnost, kulturu a slučitelnost chování.

Pravidla hry na úrovni mezinárodní politiky a ekonomiky se nemohou měnit za zády nebo bez vědomí Ruska a našich zájmů. Mezinárodní spolupráce je cesta s dvoustranou iniciativou. Jsme pro konstruktivní spolupráci a dialog v otázkách boje s mezinárodním terorismem, kontroly zbrojení, zabezpečení kolektivní bezpečnosti. Jednostranné kroky našich partnerů, které neberou v úvahu Rusko a jeho zájmy, budou ohodnoceny odpovídajícím způsobem a naší odvetnou reakcí.

Naše ozbrojené síly musí být schopné odrážet veškeré spektrum možných vnějších hrozeb. Potřebujeme vojsko a loďstvo vyššího stupně bojeschopnosti, profesionality a mobility.

Provedeme obsáhlou modernizaci ozbrojených sil, armáda dostane nové, moderní vybavení. Zvláštní pozornost bude věnována maximální ochraně personálu, jak na bojišti, tak v době míru.

Bojeschopnost vojska a loďstva nevzroste v důsledku většího počtu personálu, ale díky zkvalitnění vojenského výcviku a využívání moderních technologií. Na novou úroveň se posune také výzkum, který, jak známo, má velkou návratnost nejen ve vojenských záležitostech, ale také v domácím hospodářství.

***

Růst Ruska v nadcházejícím desetiletí je rozšířením prostoru svobody pro každého z nás. Blahobyt z rukou někoho bez zodpovědnosti za svá rozhodnutí není v 21. století jednoduše možný.

Rusko není tou zemí, která ustupuje před výzvami. Rusko se soustředí, nabírá síly a přiměřeně reaguje na jakékoli výzvy. Překonává zkoušky a vždy vyhrává.

Záleží pouze na nás, jak zareagujeme na dnešní výzvy a jak využijeme svou šanci k posílení sebe a své situace v rychle měnícím se světě.

6. KOMENTÁŘ K PŘEKLADU VYBRANÝCH JEVŮ

Strukturu následujících čtyř podkapitol jsem rozdělil na dvě části. V první části jde o úvod do problematiky daného překladatelského jevu z hlediska teorie překladu a popis způsobu, jak se s daným problémem vypořádat (včetně příkladů). Druhá část je pak věnována konkrétním příkladům a pasážím z námi překládaného textu a našemu komentáři k nim.

6.1 Terminologie

Na základě charakteristiky odborného textu vím, že „nejtypičtějším znakem odborného textu – pokud jde o slovní zásobu, obsahující i prvky obecné – jsou termíny a terminologická sousloví. Termíny se běžně definují jako slova nebo sousloví, která přesně označují předměty nebo jevy v určité odborné oblasti.“³¹

Termíny se v překládaném textu objevovaly často a vzhledem k tomu, že se politický program dotýká hned několika oblastí lidského bádání, jsou termíny velmi různorodé.

V rámci komentáře k termínům se mj. vyjádřím jak ke způsobu tvoření termínů, tak k odlišnosti v české a ruské terminologii. Následující klasifikaci termínů, způsoby jejich vzniku a také to, jak se s nimi vypořádat včetně příkladového materiálu jsem sestavil na základě informací získaných z knih *O české terminologii* B. Poštolkové, *Úvodu do teorie překladu* D. Žváčka a magisterské diplomové práce na téma *Komentovaný překlad odborného textu z oboru „včelařství“* E. Musilové.

V publikaci *O české terminologii* B. Poštolkové jsou popsány tyto typy tvoření termínů:

1. Morfologické
  - a. derivace (odvozování slov) – pomocí prefixů, sufixů nebo jen koncovek – např. *антибактериальный, компресс*; v češtině *impresionista, rozpouštědlo*
  - b. kompozice (skládání slov) – slova vznikají pomocí slovotvorných předpon a přípon, které vznikly z původních samostatných slov – např. *пчелофирма, пчеловодство*; v češtině *velkoobchod, dřevosklad*

---

³¹ HRDLIČKA, M. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. ISSN 0567-8269. s. 69 – 80.

- c. abreviace (zkracování) – vznik zkratk hláskových (např. ЭКГ – электрокардиограф, ЕГЭ – единый государственный экзамен), slabičných (совхоз, колхоз; v češtině *tesil* – ze slov *textil* a *silon*) nebo smíšených (собес; v češtině *kovral*), také sem patří značky veličin a jednotek (км – километр, мл – миллилитр; v češtině *kg* - kilogram)

2. Syntaktické

- a. terminologická sousloví – např. *накопная рыба, низальная игла*; v češtině *skok daleký*
- b. dvouslovné termíny – např. *ядовитый мед, дальневосточное пчелы*; v češtině *medvěd brtník*
- c. tříslavné termíny – např. *желтая кавказская пчела*; v češtině *doba aktivního letu*
- d. víceslovné termíny (čtyř- až šestislovné) – např. *серая горная кавказская пчела*

3. Sémantické

- a. zpřesnění významu slov z běžného sdělovacího jazyka – význam terminologizovaných slov se významově zužuje – např. *мед* – *пчелиный мед, турецкий мед*; v češtině *dům* – *rodinný dům*
- b. metaforické a metonymické přenášení slov (významů) – na základě podobnosti či vnitřní souvislosti – např. přenesené významy slova *дно* (*морское дно – глазное дно*); v češtině *skladebná buňka, ementál*

4. Přejímání z cizích jazyků – např. z francouzštiny (*компресс; аташе*), z angličtiny (*сорбум; дабинг*), z němčiny (*дурилаг; шихта*), z ruštiny (*сoustava, nářečí*)³²³³

---

³² POŠTOLKOVÁ, Běla. *O české terminologii*. 1. vyd. Praha: Academia, 1983, s. 25-61. Malá jazyková knihovna.

³³ MUSILOVÁ, Eva. *Komentovaný překlad odborného textu z oboru „včelařství“*. Olomouc, 2014, s. 24-25. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta filozofická. Katedra slavistiky. Vedoucí práce PhDr. Ladislav Vobořil, Ph.D.

D. Žváček ve své publikaci *Úvod do teorie překladu* vytýčil pět základních odlišností, které je zapotřebí při překladu termínů zohlednit:

1. Genitivní vazba – dvouslovná terminologická spojení vzniklá spojením dvou substantiv, z nichž jedno je v genitivním tvaru – např. *степень ассоциации*, který do češtiny překládáme spojením s přívlastkem shodným *asociační stupeň*
2. Terminologická spojení s přívlastkem shodným
  - a. participiální přívlastky (slovesného původu) – např. *вспенивающее вещество* - *pěnící prostředek* nebo *pěnidlo*
  - b. vztahová adjektiva (relační) – např. *спиртовый завод* - *lihovar*
3. Nekongruentní předložkové vazby – objevují se ve vazbách s *для*, *по* a *от* – např. *аппарат для промывания, палец по свинцу, средство от кашля* – čeština upřednostňuje genitivní vazby: *promývačka, svářeč, prostředek proti kašli*
4. Slova složená (kompozita) ve funkci termínů
  - a. substantivní složeniny – přiřadovací vztah, tj. oba členy mají stejnou hodnotu (*меч-рыба* – *mečoun, четвертьфинал* – *čtvrtfinále*), podřadovací vztah – překládáme víceslovným pojmenováním (*пресс-конференция* – *tisková konference, шприц-машина* – *vytlačovací stroj*)
  - b. adjektivní složeniny – přiřadovací vztah (*научно-педагогическая деятельность* – *vědeckopedagogická činnost, желудочно-кишечные заболевания* – *žaludeční a střevní choroby*), podřadovací vztah (*плодоовощная промышленность* – *přímysl pro konzervování ovoce a zeleniny*)
  - c. sufixiální kompozita – např. *пенообразующее вещество* / *пенообразователь* – *pěnotvorná látka*
5. Víceslovná terminologická sdružená pojmenování
  - a. přívlastkového typu – např. *цементный завод* – *cementárna*, projevuje se zde odvozovací schopnost češtiny, oproti analytickému charakteru ruštiny

- b. přístavkového typu – např. *ракета-носитель* – *posná raketa*,
котел-растворитель – *kotel na rozpouštění*³⁴³⁵

V překládaném textu jsem se potýkal s překladem následujících termínů:

Originál (dále jen „O“): «*дефицитный бюджет, долговая яма, налоговая база, процентная ставка, декретный отпуск*»

Překlad (dále jen „P“): „*deficitní rozpočet, dluhová past, daňový základ, úroková sazba, mateřská dovolená*“

Ze syntaktického hlediska jde o terminologická sousloví a dvouslovné termíny. Z hlediska sémantiky jde o zpřesňování výrazů z běžného sdělovacího jazyka, např. *бюджет* – *дефицитный бюджет*. Ke zpřesnění dochází díky připojení vztahového adjektiva. Zároveň jde o terminologické spojení s přívlastkem shodným. Tato skupina termínů se vyskytuje v originálu i překladu nejčastěji. Ruský a český termín jsou tedy plnými formálními i významovými ekvivalenty.

O: «*уровень безработицы*»

P: „*míra nezaměstnanosti*“

Jedná se o dvouslovné terminologické spojení vzniklé spojením dvou podstatných jmen (substantiv), z nichž jedno je v genitivním tvaru. Často se genitivní vazba překládá spojením s přívlastkem shodným – to, ale není náš případ.

O: «*паритет покупательской способности*»

P: „*parita kupní síly*“

Z hlediska syntaxe jde o tříslavný termín, ve kterém dochází ke spojení dvou substantiv, z nichž jedno je v genitivním tvaru, a zároveň je mezi ně včleněno vztahové adjektivum – přívlastek shodný. V obou výše uvedených případech jde opět o plnou formální i významovou ekvivalenci termínů ve výchozím a cílovém jazyce.

O: «*налогоплательщик*»

P: „*daňový poplatník*“

Ruský originál vznikl z morfologického hlediska kompozicí (složením slov) dvou původně samostatných slov. V češtině ovšem dochází k odtržení prvního komponentu

---

³⁴ ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. 2. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, s. 33-39. ISBN 80-7067-814-3.

³⁵ MUSILOVÁ, Eva. *Komentovaný překlad odborného textu z oboru „včelařství“*. Olomouc, 2014, s. 48-49. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta filozofická. Katedra slavistiky. Vedoucí práce PhDr. Ladislav Vobořil, Ph.D.

(vznik vztahového adjektiva) a vytvoření terminologického sousloví s přívlastkem shodným.

O: *«разрешение на строительство»*

P: *„stavební povolení“*

V ruském originále je použito nekongruentní předložkové vazby v postpozici. V češtině opět vzniká terminologické sousloví s přívlastkem shodným.

O: *«дорожно-транспортное происшествие, жилищно-коммунальные услуги»*

P: *„dopravní nehoda, komunální služby“*

V originále se jedná o slova složená (kompozita) ve funkci termínů, konkrétně pak o adjektivní složeniny v přiřadovacím vztahu. V češtině existuje několik způsobů, jak se překládají: většinou bez pomlčky, doplněním spojky „a“, výjimečně pak s pomlčkou. V mém případě, ale opět překládáme jako terminologické sousloví s přívlastkem shodným. Zde se projevuje vyšší odvozovací schopnost češtiny a výrazová komprese.

O: *«служба скорой помощи»*

P: *„záchranná služba“*

U tohoto termínu opět dochází ke kompresi a vzniká terminologické sousloví s přívlastkem shodným.

O: *«валовой внутренний продукт»*

P: *„hrubý domácí produkt“*

Ze syntaktického hlediska jde o tříslavný termín a z hlediska sémantického jde o zpřesňování výrazů z běžného sdělovacího jazyka, a to přidáním přívlastku (shodného) postupně rozvíjejícího.

O: *«средства массовой информации»*

P: *„hromadné sdělovací prostředky“*

Zde je obdobná situace jako v předchozím příkladu. Ovšem v originálu se přívlastek nachází v postpozici a jde o přívlastek neshodný. Při překladu tedy dochází ke změně z přívlastku neshodného na přívlastek shodný.

6.2 Překlad reálií

Úvodem této kapitoly je třeba definovat reálie. J. Hasil definoval reálie ve své knize *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace* jako: veškeré věcné znalosti a informace o společnosti, jejím životě, tradicích a zvycích, prostředí, historii, institucích apod., které jsou relevantní při studiu cizího jazyka.³⁶

«Вопросы синонимии в переводе встают и по отношению к такому лексическому пласту иностранного языка, как обозначения реалий общественной жизни и материального быта, специфичных для определенного народа или страны. Хотя, казалось бы, речь здесь идет о понятиях и вещах, допускающих точное описание и определение, получающих почти терминологическое выражение на данном языке, при передаче их средствами другого языка возможны значительные колебания, варианты,»³⁷ píše A. V. Fjodorov.

Z. Kufnerová ve své publikaci *Čtení o překládání* k překladu reálií píše: Při překladu jakýchkoli reálií, ať už zeměpisných, historických nebo kulturních, platí obecná zásada: vše, co neznám – přesně ověřuji.³⁸

S reáliemi se překladatel setkává denně bez ohledu na to, zda se zaměřuje na překlad uměleckého nebo neuměleckého textu. Z. Vychodilová v publikaci *Введение в теорию перевода для русистов* uvádí několik způsobů překladu reálií (z této publikace pochází též dokladový materiál):

- a) transkripce – např. *спутник* – *sputnik*
- b) tzn. bezprostředním překladem, zde je několik možností:
  - a. kalkováním, tj. záměnou morfémů za jejich ekvivalenty – např. *skyscraper* – *небоскреб*
  - b. částečným kalkováním, tj. dochází k záměně části morfémů – např. *Dritte Reih* – *третий рейх*
  - c. záměnou reálie reálií cílového jazyka, tzn. naturalizace – např. *bell-boy* – *коридорный*
  - d. adaptací reálie – např. *Walküre* – *валькирия*
- c) opisným překladem, překladem s komentářem – např. *щип* – *zelná polévka*³⁹

³⁶ HASIL, J. *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2011, s. 24. Acta Universitatis Purkynianae. ISBN 978-80-7414-400-4.

³⁷ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, s. 164.

³⁸ KUFNEROVÁ, Zlata. *Čtení o překládání*. 1. vyd. Jinočany: H, 2009, s. 37. ISBN 978-80-7319-088-0.

V překládaném textu jsem se setkal s těmito reáliemi:

O: «*единый государственный экзамен*»

P: „*jednotná státní maturitní zkouška*“

Ruský vzdělávací systém se v některých parametrech významně odlišuje od českého vzdělávacího systému. Úplně tomu však není v případě „*jednotné státní maturitní zkoušky*“, kterou bychom teoreticky mohli přeložit čistě jako „*maturitní zkouška*“. Jsou zde ale rozdíly, například v počtu předmětů, ze kterých se skládá, roku studia, kdy je absolvována, také fakt, že může být vstupenkou na vysokou školu. Proto jsem se rozhodl použít takovýto překlad doplněný poznámkou pod čarou, že jde o obdobu české maturitní zkoušky.

O: «*профессиональное образование*»

P: „*střední odborné vzdělání*“

Jedná se o obdobu „*středního odborného vzdělání*“, jaké existuje u nás. Typickým představitelem zařízení umožňujícím toto vzdělání je tzv. техникум. Takové vzdělání je zakončeno jednotnou státní maturitní zkouškou. Všichni studenti těchto zařízení jsou rozhodnuti pokračovat ve studiu na univerzitě nebo institutu (na rozdíl například od колледжей, pro jejichž studenty jde o poslední stupeň vzdělání). Oproti české době je rozdíl mimo jiné v počtu studovaných let.

O: «*губернатор*»

P: „*gubernátor*“

Začínajícího překladatele by možná svádělo použít termín blízký českému prostředí – hejtman. To by dle mého názoru nebylo úplně chybné, ale při překladu administrativně-územního členění státu se vyžaduje větší přesnost. Český kraj a ruská gubernie je něco zásadně rozdílného. Mám také možnost použít termín – guvernér, který je používán západní civilizací. Rád bych byl ale co nejpřesnější, a proto jsem se rozhodl pro kalkování a výraz „*gubernátor*“.

---

³⁹ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Введение в теорию перевода для русистов*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 60-61. ISBN 978-80-244-3417-9.

O: *«Общероссийский народный фронт»*

P: *„Všeruská lidová fronta“*

V tomto případě jsem se nejdříve rozhodl zjistit, o jakou organizaci jde, protože jsem se s ní doposud neseťkal. Navštívil jsem proto příslušnou webovou stránku⁴⁰ a dověděl se, že jde o jakousi koalici společensko-politických organizací, jejichž členy, kterých je přes 1600, jsou různá patriotická hnutí, svazy veteránů a v neposlední řadě také strana Jednotné Rusko. Zakladatelem a hlavním představitelem je Vladimír Putin. Zvolil jsem překlad, který dříve použily české zpravodajské weby^{41,42}.

O: *«Таможенный союз России, Белоруссии и Казахстана»*

P: *„Celní unie Ruska, Běloruska a Kazachstánu“*

Jedná se o integrační projekt těchto zemí. Jeho vznik je datován k roku 2010. Díky němu dochází k postupnému odstraňování celních bariér mezi členskými zeměmi. Jde o jeden z kroků k bližší integraci, která by měla vyústit v tzv. Euroasijskou unii. Vzhledem k tomu, že překládaný materiál je staršího data, má v současnosti tato celní unie více členů. Při překladu jsem postupoval tak jako v předchozím případě, tj. použil jsem překlad používaný zpravodajskými weby.

O: *«Единое экономическое пространство»*

P: *„Euroasijský hospodářský prostor“*

Podobně jako výše zmíněná celní unie, i tento integrační projekt spojuje stejné členy. Dá se říct, že se jedná o další krok v integraci. Mohli bychom ho přirovnat k Schengenskému prostoru, jehož hlavním cílem je také zajištění čtyř svobod, tj. volný pohyb zboží, kapitálu, služeb a pracovní síly. Jde o další předstupeň k vytvoření zmíněné Euroasijské unie. Při překladu jsem opět postupoval stejně, ale využil jsem také materiálu Ministerstva ekonomického rozvoje RF⁴³, protože zde často dochází k záměně s dalším

---

⁴⁰ *Общероссийский народный фронт* [online]. [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: <http://onf.ru/>

⁴¹ Poprava jeřábem, roztrhání psy. Animovaný Putin likviduje korupčníky. *IDnes.cz: Zprávy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/animaky-s-putinem-0md-/zahranicni.aspx?c=A160203_154101_zahranicni_jkk

⁴² Putin projedná na fóru Všeruské lidové fronty rozvoj ekonomiky RF v podmínkách sankcí. *Hlas Ruska* [online]. 2014 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://cz.sputniknews.com/czech.ruvr.ru/news/2014_11_17/Putin-projedna-na-foru-Vseruske-lidove-fronty-rozvoj-ekonomiky-RF-v-podminkach-sankci-3905/

⁴³ О вступлении в силу соглашений по созданию Единого экономического пространства. *Министерство экономического развития Российской Федерации* [online]. 2011 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://web.archive.org/web/20120409151244/http://www.economy.gov.ru/minec/activity/sections/formuep/doc20111230_011

integračním projektem nazvaným Euroasijská hospodářská unie, jejímiž členy jsou zase tytéž země, ale jedná se o jiný projekt.

O: «*Евразийский союз*»

P: „*Euroasijská unie*“

Tento integrační projekt doposud oficiálně nevznikl. Měl by být obdobou Evropské unie. Jeho členy by se měly stát postsovětské země. Tak jako jeho evropská obdoba by měl zasahovat do širokého spektra oblastí spolupráce, namátkou přijetí jednotné měny, kterou by se mohl stát rubl. Tak jako v předešlých třech případech jsem se rozhodl použít doslovný překlad používaný zpravodajskými weby.

O: «*Сколково*»

P: „*Skolkovo*“

„*Skolkovo*“ je prvním vědním městem vybudovaným v postsovětské éře; věnuji se mu také v další kapitole. Jako nejvhodnější způsob překladu se mi jevilo kalkování.

6.3 Bezekvivalentní lexikum

„Každý jazykový systém v sobě obsahuje analýzu vnějšího světa, který je mu vlastní a který se liší od analýzy v jiných jazycích či v jiných etapách vývoje stejného jazyka,“⁴⁴ píše G. Mounin ve své knize *Teoretické problémy překladu*.

O příčině vzniku bezekvivalentního lexika také píše A. V. Fjodorov ve své knize *Основы общей теории перевода*, a to, že bezekvivalentní lexikum vzniká především v případech, kdy slovo nebo slovní spojení originálu má pouze místní význam a neodpovídá mu tak žádné slovo v jazyce, do kterého je překládáno.⁴⁵ Jednoduše řečeno, příčinou jsou odlišnosti v mimojazykové skutečnosti.

Stává se, že v jazyce, do kterého překládáme (cílový jazyk), neexistuje pro daný výraz nebo slovní spojení odpovídající ekvivalent. Nejčastěji k tomu dochází při překladu neologismů, názvů institucí nebo také například v gastronomii.

Z. Vychodilová uvádí ve své publikaci *Введение в теорию перевода для русистов* několik způsobů, jak se s překladem takových výrazů nebo slovních spojení vypořádat.

Ze stejné publikace pochází také příkladový materiál:

---

⁴⁴ MOUNIN, G. *Teoretické problémy překladu*. Praha: Karolinum, 1999, s. 77.

⁴⁵ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, s. 152.

- a) přepisem s užitím transliterace nebo transkripce – např. *самовар* – *samovar*, *тройка* – *trojka*, *копейка* – *kopějka*
- b) transliterací s vysvětlením – např. *Баба-Яга* – *Baba-Yaga, a witch in Russian folk tales*
- c) kalkováním – např. *Государственная Дума* – *Státní дума, кандидат наук* – *kandidát věd*
- d) opisným překladem, vysvětlením výrazu – např. *чекмень* – *krátký kozácký kabátek*
- e) užitím nejbližšího ekvivalentu v cílovém jazyce – např. *Дед Мороз*- *Ježíšek*
- f) vytvořením neologismu, ke kterému dochází jen zřídka⁴⁶

V překládaném textu se bezekvivalentní lexikum také několikrát objevilo:

O: «*всеобщая диспансеризация*»

P: „*system preventivních vyšetření*“

Rodilá mluvčí mi vysvětlila, že jde o proceduru hrazenou ze zdravotního pojištění (tj. měla by být zadarmo), během které je pacient na jeden až dva dny umístěn v nemocnici a absolvuje kompletní sérii zdravotních vyšetření. Cílem této procedury je prevence. Na základě získaných informací jsem se rozhodl pro překlad přibližný, a to „*system preventivních vyšetření*“, který dle mého názoru vystihuje podstatu ruského pojmu.

O: «*жилищно-коммунальное хозяйство*»

P: „*úsek komunálních služeb*“

Podle vysvětlení rodilé mluvčí a informací z webu ruského Ministerstva pro výstavbu a bytové komunální hospodářství (Минстрой России)⁴⁷ se jedná o úsek daného ministerstva, do jehož gesce spadá správa komunálních služeb.

O: «*жилищно-коммунальные услуги*»

P: „*komunální služby*“

Na webu zmíněném výše jsem se také dočetl o komunálních službách, které sem patří a jsou zásadní pro pochopení překládaného pojmu. Komunální služby zahrnují

⁴⁶ VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Введение в теорию перевода для русистов*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, s. 54-55. ISBN 978-80-244-3417-9.

⁴⁷ *Министерство строительства и жилищно-коммунального хозяйства Российской Федерации (Минстрой России)* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.minstroyrf.ru/>

vodné, stočné, odvoz odpadů, opravy bytového fondu, opravy chodníků kolem domů, údržbu okolí, zásobování teplem, někdy jsou do nich zahrnuty i energie. Proto jsem také ve svém překladu zvolil vysvětlující poznámku pod čarou.

O: «*наукоград*»

P: „*vědní město*“

Při studování dostupných informací, mimo jiné na webu Демоскоп Weekly⁴⁸, jsem se dověděl, že se jedná o místa, kde jsou silně koncentrovány technologické podniky, vědecká pracoviště, nebo také například jaderný průmysl. Rozhodl jsem se pro doslovný překlad v uvozovkách a užití vysvětlující poznámky pod čarou.

6.4 Patos, rétorika a manipulace

Téma patosu, rétoriky a manipulace, pokud je mi známo, doposud nebylo zpracováno v rámci žádné bakalářské nebo magisterské diplomové práce translatologického charakteru, a to bez ohledu na to, zda byly tyto práce zaměřeny na překlad uměleckého nebo neuměleckého textu. Právě proto, že se této problematice věnuje opravdu jen málo pozornosti, jsem se rozhodl patosu, rétorice a manipulaci vyčlenit ve své práci zvláštní kapitolu. Všechny tři zmíněné oblasti spolu souvisejí a je třeba je brát v úvahu nejen při překládání volebních programů, ale obecně textů spjatých s politickou tematikou.

Budu se snažit maximálně využít dostupných odborných informací, ale velkou část této kapitoly tvoří vlastní zkušenost a pohled na tuto problematiku.

Patos je součástí politického diskurzu jako takového. Je silně zakořeněný nejen v ruském písemném projevu. Oproti tomu se s ním v českém prostředí setkáváme spíše zřídka, a proto jsem se při překladu snažil projev patosu co nejvíce zmírnit nebo úplně vynechat.

Slovo *patos* je řeckého původu a jeho význam je: nadnesený, vzletný, vzrušený způsob řeči nebo uměleckého podání, zvláště na divadle; vášeň, citové vzrušení.⁴⁹

---

⁴⁸ АГИРРЕЧУ, А. А. Особенности формирования наукоградов России. In: *Демоскоп Weekly: Электронная версия бюллетеня Население и общество* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://demoscope.ru/weekly/2005/0217/analit05.php>

⁴⁹ *Ilustrovaný encyklopedický slovník: II. díl J - Pri*. Praha: ACADEMIA, 1981, s. 824.

A.V. Fjodorov ve své publikaci *Основы общей теории перевода* na adresu patosu píše: «Являясь несомненным образцом научной общественно-политической прозы, основывающейся на выводах научной мысли, на научном анализе классовых отношений, эта речь отличается исключительной живостью и насыщена большой эмоциональностью, пафосом негодования, презрения к предателям рабочего класса. Этот пафос проявляется в формах, типичных для устного выступления, хотя и возможных не только в нем.»⁵⁰

Takový patos vzniká v některých společenských vrstvách, malých společenstvích nebo i celých kulturách, kde je silně zakořeněn patriotismus. Zde je zásadní rozpor mezi českým a ruským (ale také americkým) prostředím, kdy v českém prostředí patriotismus prakticky neexistuje, zatímco je nedílnou součástí kultury ruské. Její součástí je také mimo jiné značná emocionalita. Za vyjádření patosu v textu považují například užití velkých prvních písmen:

O: «*Родина*»

P: „*vlast*“

V ruském písemném projevu se se slovem «*Родина*» setkáváme poměrně často, a to především v podobě s velkým prvním písmenem «*P*», obzvláště pak v textech týkající se politiky. Oproti tomu v českém prostředí, a to i konkrétně ve volebních programech, se slovo „*vlast*“ prakticky nevyskytuje (výjimkou mohou být malá populistická hnutí), a s užitím velkého prvního písmene „*V*“ jsem se doposud nesetkal. Samotné slovo „*vlast*“ je už v českém prostředí vnímáno s patosem. Proto jsem se rozhodl pro užití malého písmene a zmenšení patosu.

O: «*Вооруженные силы*»

P: „*ozbrojené síly*“

Jedná se o podobný případ jako předchozí. V českém prostředí se slovní spojení „*ozbrojené složky*“ s velkým prvním písmenem „*O*“ nevyskytuje, ani v oficiálních dokumentech.

Obdobně jako ve dvou předchozích případech se v ruštině s prvním velkým písmenem píše i «*Президент*», zatímco v češtině nikoli – „*prezident*“.

---

⁵⁰ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, s. 274.

Dalším specifickým rysem volebních programů politických stran je **rétorika**, která se sice přednostně týká politických projevů, tj. ústního vyjádření, ale může se také aplikovat na texty písemné. V této části a také v pasážích pojednávajících o manipulaci čerpám převážně z poznatků Milana Klapetky publikovaných v knize *Komunikace, argumentace, rétorika*.

Význam slova rétorika vysvětluje Milan Klapetka ve své knize *Komunikace, argumentace, rétorika* jako: „... zaběhlá spojení, formy a myšlenková klišé, vlastní některým lidem, organizacím, stranám a spolkům.“⁵¹

Autor také ve zmíněné knize upozorňuje na to, že v každé řeči, chcete-li projevu, by mělo autorovi o něco jít, tj. každá řeč by měla mít svůj jasný cíl.⁵² Dodává, že existují tři základní cíle, které mohou být během každé řeči využity v různé míře, konkrétně jde o cíl 1. pobavit, 2. informovat, 3. nasměrovat vůli a pohnout ji.⁵³ Je jasné, že u volebních programů určitě nejde o to pobavit (s výjimkou recesistických hnutí). Jde o to informovat o náplni volebního programu, ale hlavně o to nasměrovat vůli a pohnout ji. To „znamená jednat, konat, činit. V těchto řečech ustupuje často do pozadí poučení a cíl je především v oné viditelné a zřetelné koncovce, kterou je čin, akce. Je pochopitelné, že pro tuto verifikovatelnou koncovku jsou tyto rétorické výkony náročnější a výsledek je takřka exaktně měřitelný.“⁵⁴ V mém případě je za čin považována účast u voleb a volba konkrétního subjektu. Za měřitelnost, tj. efekt volebního programu a jeho propagace vnímám samotný volební výsledek.

Politická rétorika obecně se vyznačuje užíváním prakticky výhradně osobních zájmen množného čísla – my, vy a oni. Každé z těchto tří zájmen má zřejmý přídomek. Příklady z překládaného textu:

O: «*(Мы) поможем молодым семьям решать жилищный вопрос.*»

P: „*(My) pomůžeme mladým rodinám vyřešit otázku bydlení.*“

My – symbolizuje dobro. Zájmeno „my“ se užívá ve spojení s dvěma okruhy, a to při výčtu úspěchů, ke kterým se vrátím později, a při plánování a nastiňování pozitivní budoucnosti v případě zvolení.

---

⁵¹ KLAPETEK, Milan. *Komunikace, argumentace, rétorika*. 1. Grada, 2008, s. 175. ISBN 978-80-247-2652-6.

⁵² Tamtéž, s. 55.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž.

O: *«Успехи России во внутренней и внешней политике стали для граждан свершившимся и непреложным фактом.»*

P: *„Občané vnímají ořadující se úspěchy Ruska na poli domácí a zahraniční politiky.“*

Vy. Zájmeno „vy“ se ze tří zmíněných používá nejméně a vyjadřuje příjemce informace, čtenáře volebního programu – voliče. Nezřídka jeho funkci plní slova jako: národ, lid, občané.

O: *« Мы справились с олигархией, справимся и с коррупцией.»*

P: *„Vy pořádali jsme se s oligarchy, pořádáme se s korupcí.“*

Oni – symbolizuje zlo. Zájmeno „oni“ se používá především v nejrůznějších negativních konotacích. Často tuto funkci plní jiné politické strany, lidé nebo skupiny lidí, zmínky, o kterých vyvolávají bouřlivé reakce.

O: *«...долговые проблемы, ... доставшиеся в наследство от СССР.»*

P: *„...dluhové problémy vzniklé ... jako dědictví SSSR.“*

a

O: *«...негативные социальные последствия рыночной экономики и органически порождаемого ею неравенства.»*

P: *„...negativní sociální důsledky tržního hospodářství a tím organicky vyvolané nerovnosti.“*

Oni jsou také často označováni za jakéhosi *viníka* negativních jevů ve společnosti, jako například korupce, nezaměstnanosti, chudoby a dalších. Důležité je říct, že je za ně možné považovat osoby, ale také abstraktní jevy jako: ideologie nebo ekonomické uspořádání. Tak je tomu i v případě překládaného volebního programu.

O: *«Это специальная, особая поддержка для детей из бедных семей при получении образования. Это социальное жилье для семей с наиболее низкими доходами.»*

P: *„Je to speciální, mimořádná podpora dětem z chudých rodin pro získání vzdělání. Je to sociální bydlení rodinám s nejnižšími příjmy.“*

Časté jsou také různé formy zdůrazňování. V mém případě zopakování „Je to“. „Je to“ má zde taky funkci výčtu. Je zde více možností přeložení slova «Это», například „Jedná se o“, „Jde o“ nebo také „Formou“.

Jak už jsem se zmínil výše - nedílnou součástí volebních programů je výčet úspěchů, věcí, které se povedly a které by mohly být pádným argumentem ke znovuzvolení. Zajímavostí je, že využití výčtu úspěchů, se nejlépe aplikuje straně, která doposud vládla a jde jí o znovuzvolení, protože změny, které přinesla, jsou aktuální. Tak je tomu i v případě mého volebního programu. Tohoto může zřídka, kdy využít opozice. Nově vzniklé politické strany a hnutí z logiky věci tuto možnost úplně postrádají.

Konkrétním případem pak může být pasáž z úvodu překládaného textu:

O: «Валовой внутренний продукт страны вырос практически вдвое, реальные доходы населения увеличились почти в 2,5 раза. Число людей, живущих за чертой бедности, сократилось более чем в 2,5 раза. Значительно увеличились пенсии и заработные платы. Уровень безработицы снизился на 35%. Инфляция уменьшилась более чем в 3 раза – с 20% в 2000 году до уровня 6% в прошлом году. Увеличилась рождаемость. Сокращается смертность. Мы достигли и преодолели показатели уровня жизни самых благополучных лет СССР.»

P: „Hrubý domácí produkt země se prakticky zdvojnásobil, reálné příjmy obyvatelstva vzrostly téměř 2,5 krát. Počet lidí žijících pod hranicí chudoby klesl více než 2,5 krát. Významně vzrostly důchody a mzdy. Míra nezaměstnanosti klesla o 35 %. Inlace se snížila na méně než třetinu – z 20 % v roce 2000 na 6 % v minulém roce. Vzrostla porodnost. Klesá úmrtnost. Dosáhli jsme a překonali životní úroveň nejúspěšnějších let SSSR.“

Užití výčtů úspěchů má ale i stinné stránky. „Úspěch je“ podle M. Klapetka „pojem vysloveně relevantní. Z hlediska každého světového názoru, každého filosofického nebo náboženského učení, vypadá úspěch jinak. Především je však možno rozeznat takové chápání úspěchu, při kterém jde ryze izolovaně o danou konkrétní událost, vykazující jakýsi zisk.“⁵⁵ Tak je možné v jeden okamžik daný jev považovat za úspěch, ale zároveň někdo jiný za nezdar nebo ztrátu.

Úspěch je možné vnímat silně subjektivně. I jeho dokazování je subjektivní a relevantní. Pokud například srovnávám stav Ruska v okamžik rozpadu Sovětského svazu, kdy vše, co drželo starý systém pohromadě - kolabovalo, se stavem o téměř dvacet let aktuálnější. Nebo úspěch zaobalím do frází typu: *důchody významně vzrostly*, místo,

---

⁵⁵ Tamtéž, s. 190.

abych uvedl konkrétní čísla a fakta. Kolik to je významně? Často mohu o pravdivosti informací jen spekulovat. Bohužel v některých případech dochází nejen k manipulaci s fakty, ale také záměrným manipulováním příjemce informace – v mém případě čtenáře, potenciálního voliče.

Cílem **manipulace** je dle M. Klapetka vmanévrovat člověka do stanovisek a činů, kterých by se sám ze svého přesvědčení nikdy dobrovolně nedopustil. Předpokladem pro úspěšnou manipulaci by tak měla být osoba pasivní, ochotná přijímat cizí pohledy na svět. Manipulátor často kryje své vlastní osobní zájmy a prospěch za zájmy celé společnosti.⁵⁶ Manipulaci tak mohu vnímat jako jednu z forem rétoriky, která je specifická užíváním polopravd, neověřitelných informací, domněnek a často i lží.

Při ověřování faktů uvedených v překládaném textu jsem došel k závěru, že část z nich je sice spekulativních, ale žádných lží se autoři programu nedopustili.

---

⁵⁶ Tamtéž, s. 92 a 154.

7. ZÁVĚR

Tématem této bakalářské diplomové práce byl překlad politického textu, a to volebního programu strany Jednotné Rusko, s translatickým komentářem.

Hlavním cílem bylo vytvořit kvalitní a odpovídající překlad ruského originálu do českého jazyka s translatickým komentářem a zároveň vytvořit rusko-český slovníček vybraných politických pojmů. Dalším cílem bylo shrout problematiku odborného překladu a poznatky tím získané využít při samotném překladu.

Pozitivně hodnotím volbu překládaného materiálu. Volební program mi umožnil vyzkoušet si překlad hned několika odborných oblastí (hospodářství, sociální politiky, práva, vzdělávání, správní oblasti a dalších). Důvodem je oborová rozmanitost překládaného textu, která je také jedním z typických rysů volebních programů. Mohu konstatovat, že doba strávená překládáním různých částí textu, i přes jejich podobnou délku, se značně lišila. Části, které byly chudé na odborné termíny, bezkvivalentní lexikum a týkaly se některé z „měkkých věd“, se překládaly rychle a bez větších potíží. Naopak vůbec nejobtížnějším pro mě bylo překládat části nabitě bezkvivalentním lexikem a termíny, konkrétně například oblast komunálních služeb, což se nakonec dle mého názoru podařilo i díky dřívější zkušenosti s překladem této oblasti v rámci překladových a také konzultací s několika rodilými mluvčími. Přírozeným problémem mým a zároveň problémem všech začínajících překladatelů bylo také vyrovnat se s interferencí, ke které tihneme z důvodu blízkosti českého a ruského jazyka.

Komentář, jehož součástí je tradičně terminologie, překlad reálií a bezkvivalentního lexika, je doplněn o podkapitulu věnovanou patosu, rétorice a manipulaci, jejíž zařazení považuji za neobvyklé a přínosné zejména ve vztahu k politickým textům. Jsem tomu rád také z toho důvodu, že je částečně tvořena mou vlastní zkušeností a podlede na tuto problematiku. Syntaktický komentář ponechávám stranou svého zájmu, neboť se domnívám, že ruština a čeština se v této oblasti zásadně neodlišují.

Slovníček v příloze není zaměřen na terminologii konkrétní společenskovední oblasti. Jak už bylo výše uvedeno, je to dáno oborovou rozmanitostí překládaného textu. Avšak veškerá slova a slovní spojení, která se ve slovníčku nacházejí, něco spojuje – všechna můžeme považovat za pojmy, často politiky používané v ústním i písemném projevu.

Závěrem je možné konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Překlad považuji s ohledem na svou dosavadní překladatelskou zkušenost za dostatečně kvalitní a odpovídající originálu. Přiložený slovník může napomoci při orientaci v textu. Shrnutí problematiky odborného překladu je také součástí práce. Považuji za cenný přínos, že jsem si mohl vyzkoušet delší překlad, zakusit překladatelské potíže a nakonec úspěšně vytvořit ucelený výsledný text. A také jsem si uvědomil nezbytnost znalosti teorie překladu, bez které snad ani není možné zodpovědně překládat.

8. РЕЗЮМЕ

Темой настоящей бакалаврской работы является перевод политического текста с комментарием, конкретно, перевод «*Предвыборной программы партии Единая Россия на выборах Президента России*», первый раз опубликованная в Российской газете 8 февраля 2012 года. Выбор темы был мотивирован, во-первых, тем, что политическая тематика меня интересует, во-вторых, тем, что мы уже получили опыт перевода политических тем на переводческих семинарах и в-третьих, тем, что предвыборные программы не сосредоточены только на одной из областей общественных наук, а на их большое количество, например: экономики, социальной и семейной политики, юстиции, инфраструктуры, спорта, экологии и других.

Главной целью работы является создание качественного и адекватного перевода русского оригинала на чешский язык, а также составление русско-чешского словаря определенной лексики. Следующей целью является изложение проблематики перевода научного стиля с акцентом на его особенностях и полученные знания использовать при переводе.

В течение разработки бакалаврской работы мы пользовались несколькими методами. Сначала мы познакомились с научной литературой из областей транслатологии и лингвистики, а также прочитали оригинал текста. Далее мы осуществили транслатологический и лингвистический анализ и после него мы перевели русский оригинал на чешский язык. Следовал транслатологический комментарий и синтез обнаруженных знаний.

Для подготовки мы читали публикации теоретиков перевода и лингвистов как русских: А.В. Федоров, Л.С. Бархударов, так чешских: И. Левый, З. Куфнерова, даже словацких: А. Валцера и французских: Г. Моунин и других.

Данная работа состоит из шести глав. Первая глава посвящена политической программе, во второй мы познакомимся с партией Единая Россия. В третьей главе мы указываем общую проблематику перевода, а также проблематику перевода научного стиля. Четвертая глава является собственным переводом. Пятая глава состоит из комментариев четырех определенных переводческих явлений.

Далее мы посмотрим подробнее на отдельные главы настоящей работы. В введении представлена тема нашей бакалаврской работы. Также там приведены мотивации выбора переведенного русского оригинала, далее цели и методы работы, имя теоретиков перевода, лингвистов и структура отдельных глав работы.

В первой главе говорится о политической программе. Сначала мы приводим определение политической программы: политическая программа является комплектом политических идей, которые выходят из какой-то основы⁵⁷, а также политическая программа должна рефлексировать актуальное состояние общества, но не всегда это так происходит. Это первый шаг для понятия особенностей политической программы. Авторы политических программ выделяют пункты, точнее цели, которых они хотят достичь в случае победы на выборах. В хороших политических программах, сверх того, найдем конкретные шаги ведущие к достижению определенных целей. Это значит, что политическую программу можно считать партийным планом нового направления государства, действующим до следующих выборов⁵⁸. В первой главе также приведено сравнение предвыборной кампании с рыночным соревнованием, но это мы отдаем политологам.

Вторая глава посвящена Всероссийской политической партии «Единая Россия». В данной главе мы приводим основные данные о партии, которые мы получили на ее официальном сайте⁵⁹, например, что она возникла из соединения двух политических движений «Единство» и «Отечество – Вся Россия» в 2001 году, далее, какие были ее исторические достижения в прошлых выборах и сколько она получила парламентариев. Также мы познакомились с ее идеологией: Единая Россия обозначает себя партией центризма, консерватизма и традиционализма, а также с тем, что председателем партии сегодня является Дмитрий Медведев. И в конце второй главы с тем, как ее обозначает оппозиция и какое отношение оппозиции к ней.

В третьей главе находится собственный перевод русского оригинала на чешский язык.

---

⁵⁷ RUSEK, Ondřej, Ing. *Politika: Politika. Politický program. Politický konflikt* [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.gybon.cz/~rusek/zsv/politika2.html>

⁵⁸ SRNKA, Vojtěch. *Politický program jako produkt* [online]. [cit. 2015-10-21]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/16374-politicky-program-jako-produkt>

⁵⁹ *Единая Россия: Официальный сайт партии* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://er.ru/>

Четвертая глава направлена на изложение общей проблематики перевода, а также проблематики перевода научного стиля. В первой части четвертой главы мы познакомились с тем, как характеризуют перевод известные русские теоретики перевода А.В. Федоров и Л.С. Бархударов. Второй из них пишет в своей книге «*Язык и перевод*», что «перевод можно считать определенным видом трансформации, а именно, межъязыковой трансформацией.»⁶⁰ Все теоретики перевода уверены в том, что обозначение слова «перевод» является широким, мы с этим полностью согласны. А.В. Федоров, в своей публикации «*Основы общей теории перевода*» выделяет два варианта обозначающих данное слово: 1) процесс, происходящее творческое действие и 2) результат данного процесса, это значит – новое произведение, устное или письменное.⁶¹ З. Куфнерова в книге «*Перевод и чешский язык*» дополняет третий вариант: 3) результат межъязыковой и межкультурной коммуникации.⁶² В конце настоящей части еще добавляем взгляд И. Левого на перевод и его три фазы переводческого процесса.

Вторая часть четвертой главы посвящена характеристике научного стиля. Мы привели изложения двоих теоретиков перевода и лингвистов Б. Илка и Й.В. Бечкы. На основе полученной информации, мы создали собственную характеристику научного стиля: целью научного стиля является передача точной информации из разных областей. К типичным чертам научного стиля принадлежат, например: термины, маленькое количество глаголов и наоборот, большое количество имен существительных и прилагательных. В текстах научного стиля мы можем часто обнаружить собственное мнение автора, сокращения, сноски, таблицы и графики. Текст научного стиля обычно структурирован в главы и абзацы, а также часто пользуется сложными предложениями. Научный стиль – информационный, неэмоциональный и точный.

Пятую главу – главу комментариев мы разделили на четыре части, четыре определенных переводческих явления. Первая часть – терминологическая, посвящена терминологии и терминам. Как мы уже упомянули в предыдущем абзаце, термины являются одной из главных черт научного стиля. Мы решили

---

⁶⁰ БАРХУДАРОВ, Л.С. *Язык и перевод: (Вопросы общей и частной теории перевода)*. Москва, 1975, с. 6.

⁶¹ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, с. 13.

⁶² KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H&H, 1994, s. 11. Linguistica. ISBN 80-85787-14-8.

выбрать несколько разных терминов и подготовить комментарии. Комментарии мы разработали на основе знаний полученных из публикаций «*О чешской терминологии*» Б. Поштолкове и «*Введение в теорию перевода*» Д. Жачка. На основе первой из них, мы узнали образования терминов: морфологическим, семантическим, синтаксическим путем и путем заимствования из иностранного языка. В публикации Д. Жачка мы познакомились с различиями перевода с русского языка на чешский.

Второе явление – перевод реалий. В начале этой части мы привели дефиницию реалий, необходимую для понятия их перевода. Мы выбрали дефиницию Й. Гасила: реалии – это все знания и информации об обществе, его жизни, традициях и обычаях, истории, учреждениях и др., которые являются релевантными для учебы иностранного языка.⁶³ Существует несколько способов перевода реалий: транскрипцией, калькированием, натурализацией или описанием, а также уточнением в сносках.

Третьим явлением является перевод без эквивалентной лексики. А.В. Федоров определил без эквивалентную лексику, как слово или словосочетание имеющие только местное значение и его значению не соответствует никакое слово или словосочетание в языке, на который мы переводим.⁶⁴ Способов перевода без эквивалентной лексики существует несколько, например: транслитерация, транскрипция, калькирование или создание неологизмов.

Четвертая часть посвящена пафосу, риторике и манипуляции. Все приведенные темы связаны друг с другом. До сих пор мы не встречались с разработкой данной темы в какой-нибудь бакалаврской работе, но, ее осуществление считаем необычным и полезным, конкретно при переводах политических текстов. Мы узнали, что мера употребления пафоса в русском и чешском языках различная. В русских текстах находится гораздо чаще, поэтому нам пришлось уменьшить ее в меру. Мы поняли особенности риторики и манипуляции политических текстов, а также привели их конкретные примеры, благодаря знаниям полученным из книги «*Коммуникация, аргументация, риторика*» М. Клапетка.

---

⁶³ HASIL, Jiří. *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2011, s. 24. Acta Universitatis Purkynianae. ISBN 978-80-7414-400-4.

⁶⁴ ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002, s. 152.

Шестая глава – заключение. В заключении настоящей бакалаврской дипломной работы, мы можем констатировать, что определенные цели работы были успешно выполнены. Перевод считаем, с учетом нынешнего переводческого опыта, качественным и адекватным. Словарь был подготовлен, а также, нам удалось изложить проблематику перевода научного стиля. Мы считаем полезным возможность попробовать перевод длинного текста, пережить переводческие проблемы и наконец успешно создать текст перевода. А также, мы узнали о необходимости знания теории перевода, без которых невозможен качественный перевод.

Словарь, который находится в приложениях, следует алфавитному принципу. Мы выделили основные лексические единицы жирным шрифтом, указали род, склонение, спряжение, окончание и обозначили ударение. Далее мы привели словосочетания, связанные с основной лексической единицей. В приложениях также находится русский оригинал переведенного текста.

9. BIBLIOGRAFIE

Monografie a sborníky:

BEČKA, J. V. *Vybrané kapitoly z české stylistiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1966.

HASIL, Jiří. *Interkulturní aspekty mezikulturní komunikace*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Acta Universitatis Purkynianae. ISBN 978-80-7414-400-4.

HRDLIČKA, M. Odborný text a jeho translace. In HRALA, M., ed. *Translatologica Pragensia IV. Acta Universitatis Carolinae. Philologica 4/1990*. Praha: Karolinum, 1992. ISSN 0567-8269.

ILEK, B. Místo teorie odborného překladu v soustavě věd o překladu. In POPOVIČ, A., ed. *Překlad odborného textu*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1977.

KLAPETEK, Milan. *Komunikace, argumentace, rétorika*. 1. Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2652-6.

KUFNEROVÁ, Zlata. *Čtení o překládání*. 1. vyd. Jinočany: H, 2009. ISBN 978-80-7319-088-0.

KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. 1. vyd. Jinočany: H&H, 1994. Linguistica. ISBN 80-85787-14-8.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Vyd. 3., upr. a rozš. verze 2. Praha: I. Železný, 1998. ISBN 80-237-3539-X.

MUSILOVÁ, Eva. *Komentovaný překlad odborného textu z oboru „včelařství“*. Olomouc, 2014. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta filozofická. Katedra slavistiky. Vedoucí práce PhDr. Ladislav Vobořil, Ph.D.

MOUNIN, G. *Teoretické problémy překladu*. Praha: Karolinum, 1999.

POŠTOLKOVÁ, Běla. *O české terminologii*. 1. vyd. Praha: Academia, 1983. Malá jazyková knihnice.

VYCHODILOVÁ, Zdeňka. *Введение в теорию перевода для русистов*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3417-9.

ŽVÁČEK, Dušan. *Úvod do teorie překladu (pro rusisty)*. 2. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-814-3.

БАРХУДАРОВ, Л.С. *Язык и перевод: (Вопросы общей и частной теории перевода)*. Москва, 1975.

ФЕДОРОВ, А.В. *Основы общей теории перевода: (лингвистические проблемы)*. Москва: ФИЛОЛОГИЯ ТРИ, 2002.

Slovníky:

Ilustrovaný encyklopedický slovník: II. díl J - Pri. Praha: ACADEMIA, 1981.

STEIGEROVÁ, Marie. *Česko-ruský, rusko-český kapesní slovník*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2005. ISBN 80-718-2185-3.

Internetové zdroje:

Poprava jeřábem, roztrhání psy. Animovaný Putin likviduje korupčníky. *IDnes.cz: Zprávy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/animaky-s-putinem-0md-/zahranicni.aspx?c=A160203_154101_zahranicni_jkk

Putin projedná na fóru Všeruské lidové fronty rozvoj ekonomiky RF v podmínkách sankcí. *Hlas Ruska* [online]. 2014 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://cz.sputniknews.com/czech.ruvr.ru/news/2014_11_17/Putin-projedna-na-foru-Vseruske-lidove-fronty-rozvoj-ekonomiky-RF-v-podminkach-sankci-3905/

RUSEK, Ondřej, Ing. *Politika: Politika. Politický program. Politický konflikt* [online]. [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: <http://www.gybon.cz/~rusek/zsv/politika2.html>

SRNKA, Vojtěch. *Politický program jako produkt* [online]. [cit. 2015-10-21]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/16374-politicky-program-jako-produkt>

АГИПРЕЧУ, А. А. Особенности формирования наукоградов России. In: *Демоскоп Weekly: Электронная версия бюллетеня Население и общество* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://demoscope.ru/weekly/2005/0217/analit05.php>

- Единая Россия: Официальный сайт партии* [online]. [cit. 2015-11-02].
Dostupné z: <http://er.ru/>
- "Единая Россия" останется центристской партией. *INTERFAX* [online].
[cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://www.interfax.ru/presscenter/239801>
- История Партии. *Единая Россия: Официальный сайт партии* [online].
[cit. 2015-10-26]. Dostupné z: <http://er.ru/history/>
- Коммунистическая партия Российской Федерации* [online]. [cit. 2015-11-02].
Dostupné z: <http://kprf.ru/>
- Либерально-демократическая партия России* [online]. [cit. 2015-11-02].
Dostupné z: <http://ldpr.ru/>
- Министерство строительства и жилищно-коммунального хозяйства Российской Федерации (Монстрой России)* [online]. [cit. 2016-03-03].
Dostupné z: <http://www.minstroyrf.ru/>
- О вступлении в силу соглашений по созданию Единого экономического пространства. *Министерство экономического развития Российской Федерации* [online]. 2011 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z:
http://web.archive.org/web/20120409151244/http://www.economy.gov.ru/minec/activity/sections/formuep/doc20111230_011
- Общероссийский народный фронт* [online]. [cit. 2016-03-04].
Dostupné z: <http://onf.ru/>
- Справедливая Россия: Официальный сайт Политической партии* [online].
[cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://spravedlivo.ru/>
- Финам.ФМ: «Единая Россия» — партия воров и коррупционеров или честных, принципиальных патриотов? *Правда о Путине: Президент Владимир Путин в публикациях СМИ и блогеров* [online]. [cit. 2015-10-26].
Dostupné z: <http://pravdaoputine.ru/video-audio/finam-fm-edinaya-rossiya-partiya-vorov-i-korrupsionerov-navalny>
- ЦИК РФ объявил официальные итоги выборов в Госдуму. *РБК* [online].
[cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.rbc.ru/politics/09/12/2011/629226.shtml>

Originál výchozího textu:

Предвыборная программа на выборах Президента РФ. In: *Единая Россия: Официальный сайт партии* [online]. 2012 [cit. 2016-03-24].
Dostupné z: http://er.ru/party/presidential_election/

10. PŘÍLOHA Č. 1 – SLOVNÍČEK

аварийный фонд – а м	nevyhovující bydlení, byt
авторитет – а м	autorita, vážnost
агломерационный радиус – а м	aglomerační rádius
административное судопроизводство – а с	správní řízení
апробироваться	aprobovat, otestovat, vyzkoušet
барьер – а м административная б.	bariéra, překážka administrativní p.
безбарьерный доступ – а м	bezbariérový přístup
безработица – ы ж уровень б.	nezaměstnanost míra n.
благотворительность – и ж	dobročinnost, charita
бремя доказывания – мени с	důkazní břemeno
быть уволен (с работы)	dostat výpověď, být propuštěn z práce
бюджет – а м дефицитный б. федеральный б. средства б.	rozpočet deficitní r. federální r. prostředky r.
бюджетная сфера – ы ж	veřejný sektor
валовой внутренний продукт (ВВП) – а м ВВП по паритету покупательской способности	hrubý domácí produkt (HDP) HDP v paritě kupní síly
ведомство – а с	úřad
власть – и ж	vláda
Вооруженные силы – и ж	ozbrojené síly
всеобщая диспансеризация – и ж	system preventivních vyšetření
высшее учебное заведение – я с	vysoká škola
голосовать	hlasovat
государственная закупка – и ж	státní nákupy, zakázky
государство – а с	stát

госуправление – я с	státní správa
губернатор – а м	gubernátor, hejtman
декретный отпуск – а м	mateřská dovolená
держава – ы ж	velmoc, stát
детское пособие – я с	příspěvek na dítě
дефицит – а м дефицит мест в детских садах	deficit, schodek, nedostatek n. míst v mateřských školách
долг – а м государственный д.	dluh státní d.
долговая яма – ы ж	dluhová past
дополнительное профессиональное обучение – я с	dobřečinné vzdělání, rekvalifikace
дорожная сеть – и ж местная д. с.	silniční síť místní s. s.
доход – а м реальные д.	příjem reálný, skutečný p.
доходность – и ж	výnosnost, ziskovost
единый государственный экзамен – а м	jednotná státní maturitní zkouška
жилищно-коммунальное хозяйство (ЖКХ) – а с	úsek komunálních služeb
жилищно-коммунальные услуги – и ж	komunální služby
жилищный вопрос – а м	otázka bydlení
жилье – я с социальное ж.	bydlení, obydlí sociální b.
законодательная повестка – и ж	legislativní agenda
законопроект – а м	návrh zákona
заработная плата – ы ж средний уровень з. п.	mzda průměrná mzda
заслон – а м надежный з.	bariéra, překážka spolehlivá, osvědčená p.

защитник Отечества – а м, - а с	obránce vlasti
здравоохранение – а с	zdravotnictví
земельный участок – тка м	pozemek, parcela
золотой фонд мировой культуры – а м, - ы ж	zlatý fond světové kultury
иммиграция – и ж нелегальная и.	imigrace nelegální i.
инвалид – а м	invalida
Интернет-опрос – а м	hlasování přes internet
инфляция – и ж	inflace
информационное пространство – а с	informační prostor
инфраструктура – ы ж	infrastruktura
иск – а м коллективный и. судебный и. предъявить и.	žaloba kolektivní ž. soudní ž. předložit ž.
исполнитель – я м	poskytovatel
исполнительная власть – и ж	výkonná moc
источник – а м	zdroj, pramen
квалификация – и ж	kvalifikace
класс – а м средний к.	společenská vrstva, třída střední t.
конкурентоспособность – и ж	konkurenceschopnost
консолидировать	sjednotit, spojit, konsolidovat
кооператив – а м	družstvo
коррупция – и ж	korupce
кризис – а м преодолеть к. мировой экономический к.	krize překonat k. světová ekonomická k.
лидерство – а с	vedoucí postavení, prvenství
личный состав – а м	personál, zaměstnanci

макроэкономический показатель – я м	makroekonomický ukazatel
медицинская помощь – и ж бесплатная м. п. качественная м. п.	zdravotní péče bezplatná z. p. kvalitní z. p.
международное положение – я с	mezinárodní postavení
модель экономики – и ж, - и ж	model ekonomiky, ekonomický model
муниципалитет – а м	obec, město
налог – а м	daň
налоговая база – ы ж	daňový základ
налоговая нагрузка – и ж	daňová zátěž, zatížení
налоговая отчётность – и ж	daňová evidence
налоговая проверка – и ж	daňová kontrola
налоговые доходы – а м	příjmy z daní
налогоплательщик – а м	daňový poplatník, plátcе daně
народное хозяйство – а с	národní hospodářství
наукоград	vědní město
недвижимость – и ж	nemovitost
несовершеннолетний	nezletilý, neploletý
образовательный драйв	schopnost a nadšení vzdělávat se
обратная связь – и ж	zpětná vazba
Общероссийский народный фронт – а м	Všeruská lidová fronta
общественное место – а с	veřejné místo, prostor
общественный интерес – а м	veřejný zájem
ожидаемая продолжительность жизни – и ж, - и ж	průměrná délka života, dožití
окружающая среда – ы с охрана о. с. загрязнение о. с.	životní prostředí ochrana ž. p. znečištění ž. p.
олигархия – и ж	oligarchie

омбудсмен – а м уполномоченный о.	ombudsman, veřejný ochránce práv zplnomocněný о.
оснастить инвентарём – я м	vybavit, opatřit vybavením
офшор – а м	offshore společnost
патриотизм – а м	patriotismus, vlastenectví
пенсия – и ж	důchod
переворужение – я с технологическое п.	přezbrojení, přerod, přechod technologický p.
переселение – я с	vystěhování
поддержка – и, ж социальная п.	podpora, pomoc sociální p.
подставить плечо – а с	nabídnout pomoc
поле боя – я с, - я м	bojiště
политика – и ж внутренняя п. внешняя п. национальная п. государственная п. налоговая п. п. диверсификации экономики миграционная п.	politika domácí p. zahraniční p. národnostní p. státní p. daňová p. p. diversifikace ekonomiky migrační p.
постсоветское пространство – а с	postsovětský prostor
потребитель – я м	spotřebitel, příjemce
правоохранительная деятельность – и ж	vymahatelnost práva, justice
правосудие – я с	soudnictví, justice, spravedlnost
предварительное заключение – я с	vyšetřovací vazba, předběžné zadržení
предпринимательский климат – а м	podnikatelské prostředí, klima
предпринять шаги – а м	podniknout kroky
привычка – и ж вредная п.	návyk, zvyk škodlivý n.

проблема –ы ж долговые п. острейшие п.	problém dluhové p. akutní p.
производительность труда – а м	produktivita práce
пропаганда – ы ж п. жестокости п. национализма п. порнографии п. наркомании п. курения п. пьянства	propaganda p. krutosti p. nacionalismu p. pornografie p. narkotik p. kouření p. alkoholismu
профессиональная аттестация – и ж	profesní atestace
профессиональное образование – я с	střední odborné vzdělání
процентная ставка – и ж	úroková sazba
разрешение на строительство – я с, - а с	stavební povolení
рассчитываться по формуле – ы ж	stanovit podle vzorce
расход – а м	výdaj
резерв – а м накопить р.	rezerva vytvořit rezervu
религия – и ж традиционные российские р.	náboženství, víra tradiční ruská n.
ремонт – а м	rekonstrukce
ресурс – а м растратить р.	zdroj promrhat z.
референдум – а м	referendum
риск – а м страхование р.	riziko pojištění r.
Родина – ы ж	vlast
рождаемость – и ж	porodnost, natalita
руль – я м	volant
рынок сбыта – а м	odbytiště, zahraniční trhy

рыночная экономика – и ж	tržní hospodářství, ekonomika
самоуправление – я с местное с.	samospráva místní s.
село – а с	venkov, vesnice, obec
сельская местность – и ж	venkov
семья – и ж многодетная с.	rodina rodina s mnoha dětmi
сепаратизм – а м победить с.	separatismus zvítězit nad s.
система - ы ж пенсионная с. политическая с. с. образования самодостаточность с.	system penzijní s. politický s. s. vzdělávání udržitelnost s.
слой – я м слои населения	vrstva, třída, skupina v. obyvatelstva
служба скорой помощи – ы ж, - и ж	záchranná služba
смертность – и ж	úmrtnost, mortalita
собственное дело – а с открыть с. д.	vlastní podnikání, živnost zahájit v. p.
собственность – и ж частная с.	vlastnictví osobní v.
совет – а м общественный с.	rada, výbor veřejná r.
соотечественник – а м	krajan
социальная выплата – ы ж	sociální dávky
социальная мобильность – и ж	sociální mobilita
социальный лифт – а м	sociální růst
социальный лифт – а м	sociální růst, růst ve struktuře společnosti
специалист – а м высококвалифицированный с.	specialista, odborník vysoce kvalifikovaný s.
специальный налоговый режим – а м	speciální daňový režim

спортивное сооружение – я с	sportovní zařízení
спрос – а м	poptávka
средства массовой информации – а с, - и ж	hromadné sdělovací prostředky
стабильность – и ж политическая с.	stabilita politická s.
стадия – и ж в ранних с.	stádium, etapa, období v raném stádiu
страна – ы ж входить в «клуб» динамично развивающихся с.	země stát se členem „klubu“ dynamicky rozvíjejících se zemí
суверенитет – а м	suverenita
сырьевой товар – а м	komodita, surovina
таможенный союз – а м	celní unie
творческий гений – я м	tvůrčí talent, schopnost, genius
темпы развития – а м, - я с быстрые темпы развития	tempo rozvoje, růst rychlejší tempo r.
транспортная связанность – и ж	dopravní obslužnost
трудоустройство – а с	pracovní zařazení, místo, umístění
уровень жизни – вня м, - и ж достойный у. ж.	životní úroveň důstojná ž. ú.
утилизация и переработка твёрдых бытовых отходов – и ж, - и ж, - а м	likvidace a recyklace odpadu
утилизация мусора – а м	recyklace, zužitkování odpadu
фирма-однодневка	podvodná jednodenní firma, firma založená za účelem (daňového) podvodu
фундамент – а м	základ, fundament
хранилище – а с	skladiště
черта бедности – ы ж, - и ж жить за чертой б.	hranice chudoby žít pod hranicí chudoby
шаговая доступность – и ж	v dosahu chůze, dá se dojít pěšky
экология – и ж	ekologie

экономически обоснованный тариф – а м	ekonomicky opodstatněný tarif
энергосберегающий товар – а м	energeticky úsporné zboží, nízkoenergetické z.
этническая принадлежность – и ж	etnická příslušnost
эффективность – и ж	efektivita

11. PŘÍLOHA Č. 2 – ORIGINAL PŘEKLÁDANÉHO TEXTU

Предвыборная программа партии «Единая Россия» на выборах Президента России

Опубликовано 08 февраля 2012 года в «Российской газете»

Предвыборная программа Всероссийской политической партии «Единая Россия» (на выборах Президента России 4 марта 2012 года)

Итоги десятилетия и задачи развития

За минувшее десятилетие мы многое прошли. Были и успехи, и испытания. Однако именно благодаря доверию и поддержке народа нам удалось решить многие острейшие проблемы.

Вместе мы победили сепаратизм, преодолели жесточайший кризис лихих 1990-х. Россия за эти годы решила долговые проблемы, и созданные в 1990-е годы, и доставшиеся в наследство от СССР.

Достигнутая политическая стабильность обеспечила период экономического роста. Валовой внутренний продукт страны вырос практически вдвое, реальные доходы населения увеличились почти в 2,5 раза. Число людей, живущих за чертой бедности, сократилось более чем в 2,5 раза. Значительно увеличились пенсии и заработные платы. Уровень безработицы снизился на 35%. Инфляция уменьшилась более чем в 3 раза – с 20% в 2000 году до уровня 6% в прошлом году. Увеличилась рождаемость. Сокращается смертность. Мы достигли и преодолели показатели уровня жизни самых благополучных лет СССР.

В период мирового экономического кризиса 2008–2009 годов Россия не уменьшила, а увеличила объёмы социальной поддержки граждан – это результат целенаправленных и ответственных действий власти, которая не растратила ресурсы, а накопила резервы для преодоления экономических невзгод.

Укрепилось международное положение России, выросло её влияние на процессы, происходящие в мире. Наша армия становится сильнее, растёт уважение к защитнику Отечества. Мы вошли в «клуб» динамично развивающихся стран. От полуразрушенного в 1990-х народного хозяйства Россия поднялась на позиции шестой в мире экономики в расчёте по ВВП по паритету покупательской способности.

Успехи России во внутренней и внешней политике стали для граждан свершившимся и непреложным фактом. Граждане страны настроены на более быстрые темпы развития, на достижение лучших мировых стандартов жизни, на более активное участие в решении проблем, стоящих перед страной.

Нас всех не устраивает многое. Это и сохраняющаяся бедность, и всё ещё плохой предпринимательский климат, и распространённость коррупции, и неэффективность деятельности значительной части чиновников по решению проблем людей, включая обеспечение безопасности граждан. Эти проблемы появились не сегодня и не вчера, но на фоне успешного решения иных важнейших вопросов они особенно нетерпимы.

Опираясь на Общероссийский народный фронт и самую широкую общественную поддержку, заявляем: мы готовы к решительным и ответственным действиям по модернизации страны. Россия преобразится, станет страной, в которой комфортно жить и работать, растить детей, страной, где каждый человек сможет реализовать себя, свою мечту.

Наша задача – завершить создание в России такой политической системы, такой структуры социальных гарантий и защиты граждан, такой модели экономики, которые вместе составят единый, постоянно развивающийся, и одновременно – устойчивый, здоровый государственный организм. Способный безусловно гарантировать суверенитет России и процветание граждан нашей великой державы на десятилетия вперед. Отстоять справедливость и достоинство каждого человека. Правду и доверие в отношениях государства и общества.

Наши ценности

Духовность и единство российского народа

На новые вызовы времени верный ответ может дать только нравственно здоровое общество.

Нужно воспитывать приверженность семье, ответственность за судьбу Отечества, уважение к людям, учить беречь природу. Это обогатит наше общество, объединит его для новых свершений. Возрождению и укреплению этих ценностей мы будем всемерно содействовать через развитие культуры, сотрудничество с традиционными российскими религиями. Мы приветствуем и будем поддерживать работу традиционных религий России в системе образования и просвещения, в социальной сфере, в Вооруженных силах. При этом должен быть, безусловно, сохранен светский характер нашего государства.

Мы будем активно защищать основы нравственности в средствах массовой информации и в интернет-сфере. Современные технологии должны помогать нашим гражданам быть в курсе событий, общаться, учиться и работать. Мы будем бороться с попыткой использовать информационное пространство для пропаганды жестокости, национализма, порнографии, наркомании, курения и пьянства. Мы не позволим низкопробным продуктам массовой культуры калечить нравственное и психическое здоровье наших детей и будем поддерживать создание и продвижение качественных отечественных программ и передач.

Наша сила – в духовном богатстве и единстве многонационального российского народа. Нам необходима стратегия национальной политики, основанная на гражданском патриотизме. Любой человек, живущий в нашей стране, не должен забывать о своей вере и этнической принадлежности. Но он должен прежде всего быть гражданином России и гордиться этим. Никто не имеет права ставить национальные и религиозные особенности выше законов государства. Однако при этом сами законы государства должны учитывать национальные и религиозные особенности.

Гражданская задача образования, системы просвещения – дать каждому тот абсолютно обязательный объем гуманитарного знания, который составляет основу

самоидентичности народа. И в первую очередь речь должна идти о повышении в образовательном процессе роли таких предметов, как русский язык, русская литература, отечественная история – естественно, в контексте всего богатства национальных традиций и культур.

Культура и искусство – это наша история и путь в будущее, возможность сохранить нашу культурную идентификацию и творческое многообразие. Великие российские писатели, композиторы и художники – золотой фонд мировой культуры, ключ к пониманию души нашего народа. Они своим творческим гением показали всему миру глубокую духовность и величие России. Мы будем продолжать поддержку российских деятелей культуры и сохраним наше лидерство в сфере искусств.

Развитие человека – ключевая ценность

Развитие человека, создание условий для реализации его способностей – ради этого в конечном счёте должно работать государство и его институты, на это должна быть нацелена экономика.

Приоритетом государственной политики является ускоренное развитие отраслей, определяющих качество жизни людей, прежде всего, образования, здравоохранения, жилищно-коммунального хозяйства, социального обеспечения.

Государство обязано создать условия, чтобы права каждого гражданина России были надёжно защищены, чтобы каждый мог обеспечить достойный уровень жизни своей семьи за счёт своего труда и предпринимательства, чтобы каждый человек в максимальной степени мог реализовать свои возможности и свой потенциал. Каждому должен быть обеспечен свободный выбор, при этом свобода должна базироваться на фундаменте справедливости – только так она будет признана нашим обществом. Социально незащищённым гражданам должны быть предоставлены надёжные социальные гарантии, включая достойные пенсии.

Сильные регионы. Эффективное местное самоуправление

Наша задача – в том, чтобы люди жили хорошо не только в некоторых регионах, но и в России в целом. Централизация ресурсов позволила нам подтянуть

критически отстающие в развитии регионы, решить многие социальные проблемы. Но со временем это начало вызывать и снижение мотивации у самых инициативных субъектов Федерации. Поэтому в ближайшее время предстоит выработать и реализовать решения, направленные на активизацию развития регионов.

Регионы должны иметь мощные стимулы для самостоятельного развития. Оставляя больше налогов в своём бюджете, они получают основу для роста экономики, новые возможности для улучшения жизни людей.

Развитие регионов должно осуществляться комплексно на основе территориального планирования, понятного и жителям, и инвесторам.

При поддержке федерального бюджета в субъектах Федерации будут созданы специальные институты (фонды) муниципального развития, с помощью которых в ближайшие годы в городах и сёлах должна появиться современная коммунальная инфраструктура, включая водоснабжение, утилизацию и переработку твёрдых бытовых отходов, будут построены новые дороги, детские сады, спортивные сооружения и другие необходимые объекты социальной сферы.

Мы также сформируем механизмы дополнительного финансового поощрения регионов за успехи в реализации ключевых направлений социально-экономического развития.

Мы предпримем конкретные шаги по повышению действенности местного самоуправления. Муниципалитеты станут в полной мере финансово самостоятельными и автономными. Получат достаточные источники для исполнения своих полномочий, для решения повседневных людских проблем. В том числе, мы передадим на уровень муниципалитетов все налоги от малого бизнеса, который сейчас работает в условиях специальных налоговых режимов.

Достойная жизнь – гражданам великой страны

Достойные зарплаты и пенсии. Эффективная система социальной поддержки

Работающий человек в России не будет бедным. Высококвалифицированные специалисты, работающие в бюджетной сфере, будут получать заработную плату, превышающую средний уровень по экономике региона.

Средний класс должен стать социальным большинством в нашем обществе. Пополняться за счёт врачей, учителей, инженеров, квалифицированных рабочих.

В регионах России будут развёрнуты программы создания жилищно-строительных кооперативов и строительства социального жилья для работников бюджетной сферы.

Размер пенсий в России заметно повышался на протяжении всех последних лет. Даже в самый разгар мирового экономического кризиса этот процесс не был остановлен. Продолжится он и в будущем. Мы обеспечим долгосрочную устойчивость и самодостаточность пенсионной системы, рост пенсий и других социальных выплат.

Доходы ниже черты бедности всё ещё имеет порядка 10-11 процентов наших граждан. К концу текущего десятилетия эту проблему нам надо решить. Преодолеть бедность, неприемлемую для развитой страны. Использовать для этого и ресурсы государства, и усилия общества, его заинтересованной, активной части. Придать целевой характер системе социальной помощи – и поддержать движение благотворительности.

В России в полном объёме должна быть сформирована система социальной мобильности, социальных лифтов, соответствующая современному обществу.

Нам надо научиться компенсировать негативные социальные последствия рыночной экономики и органически порождаемого ею неравенства.

Это специальная, особая поддержка для детей из бедных семей при получении образования. Это социальное жильё для семей с наиболее низкими доходами. Общество будет успешным, только когда у наших граждан не будет сомнений в его справедливости.

Семью – в центр государственной политики

Мы усилим государственную поддержку семей с детьми. Размер детских пособий, особенно для многодетных семей, должен расти. В течение ближайших трёх лет должна быть решена проблема дефицита мест в детских садах.

Поможем молодым семьям решать жилищный вопрос.

Женщина, выходящая на работу после декретного отпуска, получит новые возможности по дополнительному профессиональному обучению, а работодатель, принимающий её на работу, – поддержку от государства.

Навести порядок в ЖКХ

Одной из самых болезненных тем для людей является рост тарифов на услуги ЖКХ. Люди сегодня оплачивают уже более 90% от так называемого экономически обоснованного тарифа. Много вопросов вызывает и качество жилищно-коммунальных услуг, которое зачастую совершенно не соответствует их стоимости. Проблем в этой сфере накопилось много, а ответственности – мало.

Мы наведём порядок в жилищно-коммунальном хозяйстве. Повсеместно перейдём к установлению социальной нормы потребления коммунальных ресурсов, что позволит сделать их оплату более справедливой.

Региональные и местные органы власти должны организовать на территории региона, муниципалитета снабжение людей качественными коммунальными услугами и нести реальную ответственность за исполнение этой работы.

Но только за счёт средств бюджета и платежей граждан за коммунальные услуги осуществить модернизацию ЖКХ не удастся. Ключом к решению задач по модернизации коммунального хозяйства является создание благоприятных условий для привлечения частных инвестиций в эту отрасль. Задача частного бизнеса в ЖКХ – реализовывать масштабные инфраструктурные проекты, а не латать дыры за счёт тарифов. Для этого стоимость коммунальных услуг будет устанавливаться как минимум на три года вперёд, а тарифы на этот срок

рассчитываться по формуле, понятной и потребителю, и инвестору. Главное – тарифы будут зависеть от качества и надёжности предоставления услуг.

Мы добились, чтобы государство подставило плечо регионам в работе по ремонту жилых домов и расселению ветхого и аварийного жилья. С помощью специального фонда ЖКХ за четыре года был сделан капитальный ремонт в 121 тыс. домов. В них проживает почти 16 млн. человек. Почти 300 тыс. граждан участвует в программе переселения из аварийного фонда. Мы сделаем так, чтобы реализация подобных программ была продолжена.

Наша новая школа

За последние годы наши школы стали современнее. Но нерешённые проблемы остаются. Мы вернём российскому образованию лидирующие в мире позиции. Приведём качество образования в соответствие с требованиями XXI века. Увеличим заработную плату учителей, отремонтируем школы и оснастим их инвентарём.

Улучшим систему единого государственного экзамена, чтобы избежать злоупотреблений и в полной мере обеспечить возможность учиться в лучших вузах страны талантливой молодёжи из всех регионов России.

Не меньшего внимания требует и сфера профессионального образования. При нашем доступном высшем образовании страна сильно теряет из-за отсутствия квалифицированных рабочих и специалистов. Диплом не может быть просто корочкой, оторванной от реальной оценки полученных знаний, от реальной квалификации. Российское профессиональное образование должно стать конкурентоспособным на мировом уровне. Именно инженерные кадры, воспитанные российскими вузами, будут основой для модернизации экономики.

Мы усовершенствуем систему распределения бюджетных средств между вузами, финансируя прежде всего те высшие учебные заведения, которые дают наиболее качественное образование. Будем развивать и систему профессиональной аттестации, независимую от высших учебных заведений и основанную на международных стандартах.

Молодёжь обладает огромным творческим, созидательным потенциалом, и мы будем оказывать ей всю необходимую поддержку. Мы создадим стимулы для участия бизнеса, будущих работодателей в деятельности учреждений профессионального образования. Более тесная интеграция с промышленными предприятиями и другими организациями позволит не только готовить кадры, отвечающие потребностям работодателей, но и даст учащимся гарантии будущего трудоустройства. Необходимо в обязательном порядке создать условия для прохождения практики по специальности учащимся профессиональных учебных заведений, привлекать к преподаванию тех, кто работает на производстве. В новых формах и более широких масштабах может быть восстановлена система заказа для подготовки специалистов.

Мы должны научиться использовать «образовательный драйв» молодого поколения, мобилизовать повышенные запросы среднего класса и его готовность нести ответственность за своё благосостояние для обеспечения экономического роста и устойчивого развития страны.

Здоровье человека – наш приоритет

С 2005 года ожидаемая продолжительность жизни россиян выросла на 5 лет – с 65,3 в 2005 году до 70,3 в 2011 году.

Достигнутые темпы нельзя сбавлять, поэтому планируем обеспечить всеобщую диспансеризацию населения, чтобы быстрее выявлять недуги и бороться с ними на ранних стадиях.

Будут разработаны чёткие правила оказания медицинской помощи, чтобы пациенты знали об обязанностях врачей и медицинского персонала и могли потребовать соблюдения своих прав. Больницы, службы скорой помощи будут оснащены современным оборудованием, укомплектованы квалифицированными специалистами. Мы гарантируем оказание бесплатной и качественной медицинской помощи в государственных и муниципальных учреждениях.

Существенно возрастут как зарплата, так и ответственность врачей и медицинских учреждений за предоставление медицинской помощи в соответствии

с утверждёнными стандартами. Развитие отечественного производства высококачественных фармацевтических средств сделает лекарства доступнее.

Огромное влияние на здоровье человека и качество жизни оказывает экология. Проблемы охраны окружающей среды в прошлом были отгеснены на второй план другими, более насущными социальными заботами. Сегодня нужно кардинально менять ситуацию. На ближайшие годы мы выделяем четыре приоритетных направления: утилизация мусора, качество воды и воздуха, сохранение лесов, кардинальное увеличение площадей парков и скверов.

Регулярные занятия физкультурой и спортом, отказ от вредных привычек должны стать нормой жизни для всех. Мы поставим надёжный заслон наркомании, ужесточим ответственность за продажу алкогольной и табачной продукции несовершеннолетним, введём запрет на курение, рекламу сигарет и алкоголя в общественных местах.

Нужно проводить полноценную работу по пропаганде здорового питания и популяризации спортивного стиля жизни. Намерены в каждом регионе создать общественные движения «Здоровый регион», «Здоровый город». Необходимо заботиться о привлечении к занятиям физической культурой и спортом всех слоёв населения, как минимум в 1,5 раза увеличить число граждан, регулярно занимающихся физической культурой.

Проведение в России Олимпийских игр, Всемирной универсиады, Чемпионата мира по футболу, других крупнейших соревнований будет способствовать популяризации спорта.

Для того чтобы физкультура и спорт стали массовыми, мы обеспечим повсеместное строительство спортивной инфраструктуры шаговой доступности. Воссоздадим и систему общероссийских спартакиад всех уровней, популярных детско-юношеских спортивных соревнований («Кожаный мяч», «Золотая шайба»). Спортивные соревнования, от школьных и дворовых до всероссийских, должны быть интегрированы в единую систему, обеспечивающую отбор наиболее перспективных спортсменов и формирование спортивного резерва.

Инвалидам – полноценную жизнь

Наши населённые пункты мы сделаем благоприятными для жизни инвалидов. Реализуем беспрецедентную для нашей страны государственную программу, чтобы обеспечить безбарьерный доступ к объектам всей общественной инфраструктуры, в том числе возможность получать государственные услуги дистанционно, с использованием сети Интернет.

Будем расширять сеть центров реабилитации для детей-инвалидов, возможности для качественного обучения в общеобразовательных и специализированных учебных заведениях по выбору.

Интересы организаций, объединяющих лиц с ограниченными возможностями, будут представлены в органах государственной власти и местного самоуправления.

Сильная экономика – сильная Россия

Модернизация экономики

Сильная экономика – основа для роста благосостояния наших граждан и гарантия национальной безопасности. Модель экономического роста прошлого десятилетия, основанная на высоких ценах на нефть и использовании недозагруженных мощностей, построенных ещё во времена СССР, практически исчерпала себя.

Будущая российская экономика должна отвечать потребностям общества. Она должна обеспечить более высокие трудовые доходы, более интересную, творческую работу и создавать широкие возможности профессионального роста, формировать социальные лифты.

Наиболее серьёзный вызов, с которым столкнется наша экономика и общество в ближайшее десятилетие, – это вызов низкой эффективности. Россия отстаёт от ведущих стран по производительности труда и энергоэффективности в 2–3 раза. Не преодолев этот разрыв за счёт модернизации экономики, роста предпринимательской активности и инвестиций, нельзя создать надёжный фундамент для повышения уровня жизни наших граждан и обеспечения надёжной безопасности страны в нестабильном мире. Поэтому как одну из стратегических

целей на ближайшее десятилетие мы ставим удвоение производительности труда в российской экономике.

Нужен масштабный рост инвестиций. Наша цель – создание за 20 лет не менее 25 млн. рабочих мест нового качества с достойным уровнем оплаты.

Вокруг решения этой общенациональной задачи будем строить государственную политику, консолидировать усилия бизнеса, создавать наилучший деловой климат. Каждый макроэкономический показатель, каждый конкретный проект должны оцениваться по ключевому критерию: сколько новых рабочих мест это принесет России, как это изменит качество занятости, а значит – и качество жизни людей.

Необходимо запустить «мотор» постоянного обновления рабочих мест.

Размещение нового производства в России должно быть более выгодным, чем в других странах. Мы будем добиваться создания условий для роста инвестиций минимум до уровня 25% к ВВП к середине десятилетия против сегодняшних 20%.

Мы сможем поднять на новый технологический уровень энергетику, промышленность и динамично развивающееся в последние годы сельское хозяйство. Будем способствовать дальнейшему укреплению позиций современных отраслей – телекоммуникаций, информационных технологий, биотехнологий и других.

Мы создадим все условия для стимулирования частной инициативы. Каждый, кто думает об открытии собственного дела, сможет это сделать. Мы поможем бизнесу, продолжив наступление на административные барьеры. Будем развивать и гарантировать предпринимательские свободы, прежде всего защиту от любых посягательств на частную собственность.

Стимулом для инвестиций в реальный сектор экономики станет снижение процентных ставок. Мы решим эту задачу в первую очередь за счёт подавления инфляции и развития национального финансового рынка, использования инструментов «длинных денег».

Мы поможем нашим производителям выйти на новые рынки сбыта. Государство будет стимулировать экспорт сырьевых товаров более глубокой степени

переработки (нефтегазовая и химическая отрасли, чёрная и цветная металлургия, деревообработка и др.), продукции машиностроения и других высокотехнологичных отраслей.

Развивая отечественное производство, мы не можем позволить себе накапливать государственный долг. Бюджет страны должен быть устойчивым и сбалансированным, и достигать этого мы будем не за счёт фискального бремени, а за счёт диверсификации и укрепления устойчивости экономики, создания новых производств. Такая политика позволит ответственно планировать и увеличение объёмов социальных расходов, не создавая опасности попадания в долговую яму. К середине десятилетия необходимо выйти на бездефицитный бюджет.

Мы будем повышать эффективность использования энергетических ресурсов. В целях снижения энергоёмкости экономики мы будем создавать благоприятные условия для развития отечественного производства энергосберегающих товаров и оказывать содействие внедрению энергосберегающих технологий, прежде всего в сфере жилищного строительства.

Приоритет – инновациям

Для достижения качественного роста в экономике, для повышения национальной конкурентоспособности необходимо масштабное внедрение инноваций.

Государство будет стимулировать технологическое перевооружение и помогать бизнесу получить доступ к современным технологиям.

Развитие инноваций невозможно без соответствующего кадрового потенциала.

Наша страна должна воспитать собственных высококвалифицированных специалистов, привлекать лучшие в мире кадры для нашей модернизации.

Мы должны иметь к 2020 году несколько университетов мирового класса по всему спектру современных материальных и социальных технологий.

Высокие научные достижения всегда были конкурентным преимуществом России.

Мы намерены увеличить финансирование науки, усилить помощь малому инновационному бизнесу и прорывным проектам, прежде всего за счёт наращивания спроса на инновационную продукцию.

Необходимо стимулировать спрос на инновации как частных, так и государственных компаний. Это позволит дать работу высокотехнологичным предприятиям, нашим инженерам и учёным.

Не только «Сколково», но все инновационные территории, включая наукограды, станут локомотивами развития страны.

Справедливая и эффективная налоговая политика

Налоговая политика государства должна быть справедливой и эффективной, она должна не только обеспечивать текущее наполнение бюджета, но и стимулировать создание новых предприятий, новых рабочих мест, расширение налоговой базы. Это позволит обеспечить высокий уровень социальной поддержки и качества жизни граждан.

Мы не будем увеличивать налоговую нагрузку на несырьевые сектора – это противоречит всей нашей политике диверсификации экономики. Но у нас есть резерв роста налоговых доходов по ряду направлений: сбор рентных платежей в тех секторах, где он пока занижен, дорогая недвижимость, потребление люксовых товаров. При этом, под такие меры не должны попасть представители среднего класса.

Большой резерв – в наведении порядка с уходом от налогов через фирмы-однодневки, через офшоры. От этого добросовестный бизнес только выиграет, ему не придется конкурировать с теми, кто процветает на махинациях и обмане государства.

Мы также будем качественно улучшать работу с налогоплательщиками за счёт перехода к полноценному электронному обмену документами с органами налогового контроля, сокращения сроков и количества налоговых проверок, упрощения налоговой отчётности.

Наше новое село

Каждый третий россиянин живёт в сельской местности. Труд людей, работающих на земле, должен быть оценён по достоинству.

Мы создадим современные условия для жизни на селе. Важно, чтобы молодёжь смогла реализовать себя, занимаясь делом, которому посвятили жизнь их отцы и деды. В сёла будут проложены дороги, подведены вода, электричество, для всех сельчан должны быть доступны современные школы, больницы, дома культуры.

Сельское хозяйство поддержим за счёт развития современных систем сбыта сельхозпродукции. Прибыль от её продажи должна доставаться прежде всего производителям, а не торговым посредникам. Нужно развивать оптовые продовольственные центры, хранилища сельскохозяйственной продукции, позволяющие товаропроизводителям обеспечить стабильный сбыт. Существенную поддержку агропромышленному бизнесу должна оказывать и совершенствуемая система страхования сельскохозяйственных рисков.

Начиная свой бизнес, фермер должен знать, какой государственной поддержкой он может воспользоваться. Для того чтобы придать новый импульс фермерскому движению, мы максимально упростим открытие нового бизнеса, связанного с производством сельскохозяйственной продукции, поможем с получением и оформлением земельных участков, с приобретением современной техники. Поддержим создание информационных банков, содержащих образцы готовых решений, например типовые проекты семейных ферм, в том числе в комплексе с жильём для фермеров, для реализации которых не потребуются разрешения на строительство.

Инфраструктура развития

В освоении территории России надо сделать акцент на землях вокруг крупных экономических центров. Расширение «агломерационного радиуса» наших городов в 1,5-2 раза увеличит доступную территорию в несколько раз. Это позволит полностью преодолеть её дефицит, снизить стоимость жилых и производственных помещений на 20-30%. Значительно поднять доходность пригородного сельского хозяйства и качество жизни работников аграрного сектора.

Государство будет поддерживать крупные инфраструктурные проекты. В первую очередь – по обеспечению транспортной связанности нашей страны. Приоритет –

транспортным и инфраструктурным проектам в регионах Сибири и Дальнего Востока.

Мы будем развивать скоростные железные дороги между крупнейшими городами. Сделаем доступными авиаперелёты для населения, прежде всего для жителей отдалённых территорий.

Не менее важное направление – местная дорожная сеть. Ускорим модернизацию и строительство региональных и сельских дорог, обеспечим транспортную доступность каждого населённого пункта.

Обеспечим людей комфортабельным общественным транспортом, отвечающим современным требованиям в области безопасности.

Многие россияне проводят значительную часть своей жизни за рулём. Порядка на наших дорогах стало больше, но до сих пор организация дорожного движения в стране вызывает не меньше недовольства, чем состояние дорог. Будет налажен общественный контроль за установкой дорожных знаков, упрощены процедуры оформления дорожно-транспортных происшествий.

Эффективная власть под контролем народа

Власть на службе людей

Мы обеспечим подотчётность власти обществу, для которого она работает. Все государственные и муниципальные услуги будут предоставляться людям в соответствии со стандартом нового поколения - основанными не на позиции исполнителя, а на позиции потребителя этих услуг. Максимальное количество услуг будет доступно в электронной форме. Каждый человек должен ясно понимать из информации на государственных сайтах, что и как он может получить от того или иного ведомства, и за что спросить с конкретного чиновника. Плохо работающий чиновник должен быть не просто уволен, а на несколько лет лишён права быть государственным или муниципальным служащим.

Мы будем развивать конкуренцию государственных администраторов - губернаторов, мэров, функционеров – на всех уровнях и во всех случаях, когда это

целесообразно. Для этого – наладим мониторинг, выявление и широкое внедрение лучших практик госуправления.

Будут созданы реальные механизмы общественного контроля за деятельностью власти в наиболее чувствительных и опасных с точки зрения проявлений коррупции и неэффективности сферах – государственных закупках, дорожном строительстве, жилищно-коммунальном хозяйстве, правоохранительной деятельности.

Борьба с коррупцией должна стать подлинно общенациональным делом, а не предметом политических спекуляций, полем для популизма, политической эксплуатации, кампанейщины и вброса примитивных решений. Мы должны добиться, чтобы репутационные, финансовые, материальные и другие риски делали коррупцию невыгодной. Мы справились с олигархией, справимся и с коррупцией.

Нам нужно переосмыслить всю систему охраны общественных интересов, отказаться от её чрезмерного репрессивного уклона. Такая ситуация деформирует наше общество, делает его морально нездоровым.

Деятельность правоохранительной системы должна быть направлена на охрану и поддержку законного предпринимательства, а не на борьбу с ним.

Нужно сократить сферу применения санкций в виде предварительного заключения и наказания в виде лишения свободы в отношении правонарушений небольшой тяжести.

Мы сделаем правосудие доступным для граждан. В том числе - введём практику административного судопроизводства не только для бизнеса, но и для специального рассмотрения споров граждан с чиновниками. Дух и смысл практики административного судопроизводства исходят из того, что гражданин уязвимее чиновника, с которым он спорит. Что бремя доказывания - возлагается на административный орган, а не на человека. И потому практика административного судопроизводства изначально ориентирована на защиту прав граждан.

Общественные объединения получают право подавать судебные иски в защиту интересов своих участников. Это даст возможность гражданину отстаивать свои права, например, спорить с губернатором не в одиночку, а от лица крупной общественной организации. Мы расширим сферу применения коллективных исков, которые могут предъявлять граждане.

Дальнейшее развитие получит институт омбудсменов - уполномоченных по защите прав. Мы будем идти по пути специализации и профессионализации этого института.

Как обустроить страну, решит народ

Демократия должна иметь механизмы прямого действия, постоянного участия граждан в политике и управлении, эффективные каналы диалога, общественного контроля, коммуникаций и «обратной связи».

Все важнейшие законопроекты и решения будут в обязательном порядке проходить через широкое общественное обсуждение – с участием граждан, бизнеса, общественных и профессиональных организаций. Также должны развиваться возможности самим гражданам формировать законодательную повестку, выдвигать свои проекты и формулировать приоритеты.

Механизм коллективного отбора оптимальных решений должен стать нормой на всех уровнях. Для этого важное значение имеет в том числе и совершенствование работы общественных советов при органах исполнительной власти.

Необходимо, чтобы граждане на городском, муниципальном уровне могли голосовать, выносить на местные референдумы или Интернет-опросы свои острые проблемы, выявлять узкие места и способы их расшить.

Перед внедрением по всей России социально значимые нововведения должны апробироваться в отдельных, наиболее подготовленных регионах. Их реализацию в масштабах всей страны можно осуществлять лишь после анализа полученных результатов и исправления недостатков.

Сильная Россия в сложном мире

За последние годы Россия восстановила позиции одной из ведущих мировых держав. Возросший авторитет страны делает её участие в международных делах всё более востребованным.

Новые возможности для развития России, граждан и бизнеса должны создать наши интеграционные проекты. Таможенный союз России, Белоруссии и Казахстана работает. С 2012 года стало реальностью Единое экономическое пространство – это ещё более глубокая степень интеграции. Будем двигаться и дальше – к созданию Евразийского союза, открывающего новую эпоху отношений на постсоветском пространстве.

Мы будем налаживать тесные связи с другими странами, расширять своё экономическое и культурное влияние в мире. Необходимо использовать достижения нашей культуры, науки, искусства, спорта для создания благоприятного отношения к России. Мы будем поддерживать изучение русского языка за рубежом, сделаем комфортным посещение нашей страны для туристов и бизнесменов.

Наше особое внимание обращено к соотечественникам, живущим и работающим за рубежом. Мы не оставим в беде россиян, попавших в сложное положение вдали от Родины.

Необходимо на порядок повысить качество миграционной политики государства. Нелегальная иммиграция должна быть минимизирована – для чего следует серьезно усилить полномочия миграционной службы. В свою очередь в отношении легальной миграции должен быть сделан чёткий акцент в пользу квалификации, компетентности, культурной и поведенческой совместимости.

Правила игры в международной политике и экономике не могут определяться за спиной или в обход России и наших интересов. Международное сотрудничество – дорога с двусторонним движением. Мы за конструктивное взаимодействие и диалог по вопросам борьбы с международным терроризмом, контроля за вооружениями, обеспечения коллективной безопасности. Односторонние же

шаги наших партнёров, не учитывающие мнения России и её интересы, получают соответствующую оценку и нашу ответную реакцию.

Наши Вооружённые силы должны быть способны отражать весь спектр возможных внешних угроз. Нам нужны армия и флот в высшей степени боеспособные, профессиональные, мобильные.

Мы проведём глубокую модернизацию Вооружённых сил, оснастим войска новыми, современными вооружениями. Особое внимание будет уделено максимальной защите личного состава как на поле боя, так и в мирное время.

Боеспособность армии и флота будет расти не за счёт увеличения личного состава, а благодаря повышению качества подготовки военнослужащих, использованию современных технологий. На новый уровень выйдут и научные исследования, которые, как известно, дают большую отдачу не только в военном деле, но и в народном хозяйстве.

***

Рост России в предстоящем десятилетии – это расширение пространства свободы для каждого из нас. Благополучие из рук кого-то, благополучие без ответственности за свои решения – в XXI веке просто невозможно.

Россия не та страна, которая отступает перед вызовами. Россия сосредотачивается, собирается с силами – и достойно отвечает на любые вызовы. Преодолевает испытания и всегда побеждает.

Только от нас зависит, как мы ответим на сегодняшние вызовы и как используем свой шанс, чтобы укрепить себя и своё положение в быстро меняющемся мире.

12. ANOTACE

Jméno a příjmení autora: Matouš Rýdel

Název fakulty a katedry: Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, katedra slavistiky

Název bakalářské diplomové práce: Překlad politického textu s komentářem (na materiálu volebního programu strany Jednotné Rusko)

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeňka Vychodilová, CSc.

Počet znaků: 91 850

Počet příloh: 2

Počet titulů použité literatury: 14

Klíčová slova: odborný styl, překlad, překladatelství, odborný překlad, překladatelský komentář, politika, terminologie politických textů, volební program

Charakteristika práce:

Tato bakalářská diplomová práce je věnována komentovanému překladu politického textu, konkrétně volebnímu programu strany Jednotné Rusko z roku 2008. Její součástí je vytýčení politického programu, přiblížení strany Jednotné Rusko, úvod do problematiky překladu, charakteristika odborného textu z hlediska jeho překladu, dále samotný překlad výchozího textu a komentář k vybraným překladatelským jevům. Slovníček vybraných politických pojmů nalezneme v přílohách společně s výchozím textem.